

Uchwała Nr 161/2025
Rady Miasta Siemianowic Śląskich

z dnia 24 kwietnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich za 2024 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) oraz art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.)

Rada Miasta Siemianowic Śląskich

uchwała:

- § 1. Przyjąć sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich za 2024 rok, w brzmieniu załącznika do niniejszej Uchwały.
- § 2. Wykonanie Uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Siemianowice Śląskie.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miasta Siemianowic
Śląskich

Adam Cebula

Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich w 2024 roku

Siemianowice Śląskie, 2025 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	• strona 4
2. PRACOWNICY MOPS	• strona 6
3. REALIZACJA WYDATKÓW MOPS W 2024 ROKU	• strona 7
4. RODZAJE ŚWIADCZEŃ, NALEŻĄCYCH DO ZADAŃ GMINY, REALIZOWANYCH W OPARCIU O USTAWĘ O POMOCY SPOŁECZNEJ	• strona 13
5. USŁUGI SPOŁECZNE	• strona 19
5.1. Usługi opiekuńcze	• strona 19
5.2. Ośrodki wsparcia	• strona 20
5.3. Mieszkanie treningowe	• strona 20
5.4. Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci	• strona 21
5.5. Dział Reintegracji Osób Niepełnosprawnych	• strona 26
5.6. Klub Integracji Społecznej	• strona 30
6. POMOC INSTYTUCJONALNA	• strona 31
7. POWODY TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ PODOPIECZNYCH MOPS	• strona 34
8. PRACA SOCJALNA I PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE	• strona 37
8.1. Praca socjalna	• strona 37
8.2. Poradnictwo specjalistyczne	• strona 39
8.2.1. Poradnictwo prawne	• strona 39
8.2.2. Poradnictwo psychologiczne	• strona 39
9. PROJEKTY SPOŁECZNE MOPS	• strona 41
9.1. Projekt pn. „Dla dobra rodziny”	• strona 41
9.2. Projekt pn. „Aktywny KIS”	• strona 42
9.3. Program „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024	• strona 42
9.4. Program „Korpus Wsparcia Seniorów – na rok 2024”	• strona 43
9.5. Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024	• strona 44
9.6. Programy oraz inicjatywy wspierające rodziny	• strona 44
9.6.1. Program „Asystent Rodziny na rok 2024”	• strona 44
9.6.2. Rządowy program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2024 roku	• strona 44
9.6.3. Promocja Rodzicielstwa Zastępczego	• strona 45
9.7. Program pn. „Aktywny Samorząd”	• strona 45
9.8. Akcja pn. „Pacuszka dla Staruszka”	• strona 46
9.9. Nowe projekty	• strona 46
10. WYBRANE ZAGADNIENIA Z DZIAŁALNOŚCI MOPS	• strona 47
10.1. Wsparcie dla rodzin biologicznych oraz rodzinna piecza zastępcza	• strona 47

10.1.1. Postępowania administracyjne z zakresu opłat rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	• strona 47
10.1.2. Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej	• strona 48
10.1.3. Asystenci rodziny	• strona 55
10.1.4. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	• strona 57
10.2. Umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej	• strona 59
10.3. Usamodzielnianie wychowanków pieczy zastępczej	• strona 63
10.3.1. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	• strona 64
10.3.2. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	• strona 65
10.3.3. Pomoc na zagospodarowanie	• strona 65
10.3.4. Mieszkanie treningowe	• strona 66
10.3.5. Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	• strona 67
10.4. Wolontariat	• strona 68
10.5. Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	• strona 68
10.5.1. Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	• strona 70
10.5.2. Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny (w tym dla instytucji), przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	• strona 71
10.5.3. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	• strona 71
10.5.4. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	• strona 71
10.5.5. Dofinansowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej	• strona 72
10.6. Przeciwdziałanie przemocy domowej	• strona 73
10.7. Ważne działania i przedsięwzięcia zapewniające prawidłowe funkcjonowanie MOPS	• strona 76
11. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ	• strona 78
12. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI, FIRMAMI I INSTYTUCJAMI	• strona 82
SPIS TABEL	• strona 83
SPIS WYKRESÓW	• strona 84

1. WPROWADZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (dalej zwany MOPS lub Ośrodek) jest jednostką budżetową miasta Siemianowice Śląskie powołaną uchwałą nr XV/54/90 Miejskiej Rady Narodowej w Siemianowicach Śląskich z dnia 27 lutego 1990 roku, której statut został nadany uchwałą nr 66/2011 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 26 maja 2011 roku (częściowo zmienioną uchwałą nr 527/2017 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 18 grudnia 2017 roku).

Przedmiotem działalności Ośrodka są zadania, które wynikają w szczególności z:

- 1) ustawy o pomocy społecznej,
- 2) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 3) ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (w tym realizacja zadań finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w ramach pilotażowego programu Aktywny Samorząd oraz zadań wykonywanych przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności),
- 4) ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- 5) ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- 6) ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- 7) ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Środki na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą z budżetu miasta, z dotacji rządowych, funduszy Unii Europejskiej oraz funduszy norweskich. Zadania dzieli się odpowiednio na zadania własne i zadania zlecone.

WYJAŚNIENIE SKRÓTÓW UŻYTYCH W SPRAWOZDANIU:

- MOPS/Ośrodek - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich;
- MZON - Miejski Zespół d/s Orzekania o Niepełnosprawności w Siemianowicach Śląskich;
- Placówka SD1 - Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego dla Dzieci w Siemianowicach Śląskich;
- Placówka SD2 - Placówka Wsparcia Dziennego dla Dzieci w Siemianowicach Śląskich;

- DN/Dział DN – Dział Reintegracji Osób Niepełnosprawnych w MOPS;
- KIS - Klub Integracji Społecznej w Siemianowicach Śląskich;
- Zespół Interdyscyplinarny – Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Siemianowicach Śląskich;
- UM – Urząd Miasta Siemianowice Śląskie;
- PUP – Powiatowy Urząd Pracy w Siemianowicach Śląskich;
- OIK – Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Siemianowicach Śląskich;
- DPS – Dom Pomocy Społecznej;
- PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- UE – Unia Europejska;
- EFS+ – Europejski Fundusz Społeczny +;
- FEAD – Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa.

2. PRACOWNICY MOPS

Na dzień 31.12.2024 roku MOPS zatrudniał łącznie 155 pracowników w ramach 151 etatów, w tym:

- pracownicy socjalni – 38 pracowników / 37,75 etatu;
- asystenci rodziny – 4 pracowników / 3,75 etatu;
- koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej – 5 pracowników / 5 etatów;
- Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci – 15 pracowników / 14,25 etatu;
- MZON - 3 pracowników / 3 etaty;
- w ramach robót publicznych – 8 pracowników / 8 etatów;
- pozostałe stanowiska pracy - 82 pracowników / 79,25 etatu.

3. REALIZACJA WYDATKÓW MOPS W 2024 ROKU

W 2024 r. MOPS wydał na realizację ustawowych zadań gminy i powiatu ogółem **36.436.226,45 zł**. Źródła finansowania wydatków Ośrodka w roku 2024 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 1. Źródła finansowania wydatków MOPS w 2024 r.

Źródła finansowania wydatków	Kwota (w zł)
Budżet miasta	27.629.618,81
Budżet państwa	7.462.985,42
Europejski Fundusz Społeczny+, norweski mechanizm finansowy na lata 2014-2021 oraz budżet państwa	168.764,92
Fundusz Pomocy	92.859,22
Fundusz Pracy	210.542,67
Dotacja celowa (dodatek motywacyjny)	871.455,41
RAZEM	36.436.226,45

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

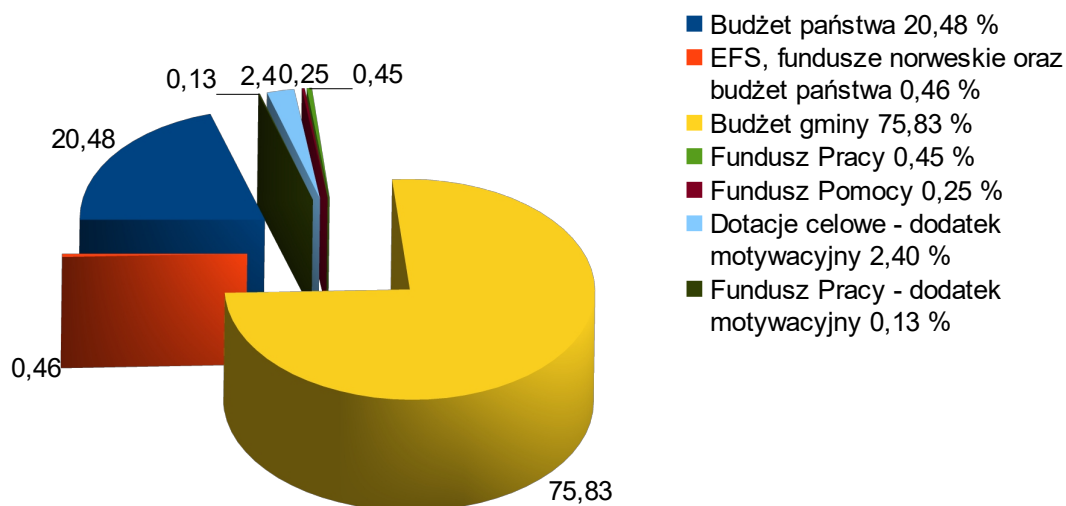
Tabela nr 2. Struktura wydatków MOPS w 2024 r.

Źródło finansowania	Kwota (w zł)	% wydatków MOPS
Budżet miasta (gminy)	27.629.618,81	75,83
w tym:		
a) zadania gminy	23.720.165,96	65,1
w tym: wkład własny do projektów	3.598,50	0,01
b) zadania powiatu	3.905.854,35	10,72
Budżet państwa	7.462.985,42	20,48
w tym:		
a) zadania gminy	6.926.097,87	19,01

b) zadania powiatu	536.887,55	1,47
Środki wydatkowane w ramach projektów	168.764,92	0,46
Europejski Fundusz Społeczny+	30.721,41	0,08
Norweski mechanizm finansowy na lata 2014-2021	114.264,85	0,31
Środki z budżetu państwa	23.778,66	0,07
Fundusz Pomocy w tym:	92.859,22	0,25
a) zadania gminy	90.309,22	0,24
b) zadania powiatu	2.550,00	0,01
Fundusz Pracy w tym:	163.928,67	0,45
a) zadania gminy	92.543,67	0,25
b) zadania powiatu	71.385,00	0,20
Fundusz Pracy – dodatek motywacyjny – zadania powiatu	46.614	0,13
Dotacje celowe – dodatek motywacyjny – zadania gminy	871.455,41	2,40
Razem	36.436.226,45	100,00

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

Wykres nr 1. Struktura wydatków MOPS wg źródła finansowania w 2024 r.

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

Środki finansowe z **budżetu państwa** w wysokości **7.462.985,42 zł** były wydatkowane na zadania gminy i powiatu w następujący sposób:

6.926.097,87 zł na zadania gminy, z tego na:

a) realizację zadań zleconych gminie **323.529,82 zł**:

- 100.701,20 zł – na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 110.894 zł – na pokrycie kosztów wydawania decyzji dotyczących prawa do świadczeń opieki zdrowotnej dla osób nieubezpieczonych;
- 103.310,62 zł – na wypłatę wynagrodzeń opiekunom prawnym za sprawowanie opieki nad osobami całkowicie ubezwłasnowolnionymi bądź osobami niepełnoletnimi wraz z kosztami obsługi zadania;
- 8.624 zł – na utrzymanie i rozwój systemu teleinformatycznego;

b) realizację zadań własnych gminy **6.602.568,05 zł**:

- 3.130.123,75 zł – na zasiłki stałe;
- 245.125,47 zł – na opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały oraz dzieci nieubezpieczone do czasu rozpoczęcia realizacji obowiązku szkolnego;
- 1.480.056,22 zł – na zasiłki okresowe;
- 922.455,17 zł – na realizację programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”;
- 20.000 zł – na zasiłek celowy z tytułu zdarzenia losowego;
- 752.110 zł – na utrzymanie MOPS;
- 5.991,88 zł - na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy;
- 16.585,56 – na usługi opiekuńcze – usługi sąsiedzkie w ramach programu „Korpus wsparcia seniorów”;
- 30.120 zł - na realizację programu „Korpus wsparcia seniorów”;

536.887,55 zł na zadania powiatu, z tego na:

realizację zadań zleconych powiatowi **536.887,55 zł**:

- 495.620,55 zł – na działalność Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności;
- 29.000 zł – na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy;

- 12.267 – na pomoc w zakresie nauki języka polskiego dla rodziny, której udzielono ochrony uzupełniającej;

Środki finansowe z **budżetu miasta** w wysokości **27.629.618,81 zł** były wydatkowane na zadania gminy i powiatu oraz wkład własny do projektów w następujący sposób:

23.720.165,96 zł na zadania gminy, z tego:

- 1.767.001,45 zł - na zasiłki i pomoc w naturze;
- 10.691.960,58 zł - na utrzymanie MOPS;
- 1.293.275,25 zł – na funkcjonowanie specjalistycznych placówek wsparcia dziennego dla dzieci;
- 6.623.090,18 zł - na pokrycie odpłatności za pobyt mieszkańców Siemianowic Śląskich umieszczonych w domach pomocy społecznej;
- 2.540.663,98 zł - na usługi opiekuńcze;
- 443.963,59 zł wydatkowano na działalność Działu Reintegracji Osób Niepełnosprawnych;
- 360.210,93 zł z funduszu przeciwalkoholowego wydatkowano na działalność specjalistycznych placówek wsparcia dziennego dla dzieci;

2) 3.905.854,35 zł na zadania powiatu, z tego:

- 3.584.590,52 zł - na pomoc dla rodzin zastępczych, usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i wynagrodzenie dla zawodowych rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka, osób do pomocy przy sprawowaniu prac gospodarskich i opiece nad dziećmi oraz koordynatorów, diagnozę psychologiczno-pedagogiczną kandydatów na rodziny zastępcze, szkolenia podnoszące kwalifikacje rodzin zastępczych oraz transport dzieci do pieczy zastępczej;
- 98.570,90 zł - na pomoc dla usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz osób, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej;
- 103.656,33 zł - na mieszkania treningowe;
- 119.036,60 zł na wynagrodzenia i zakup materiałów oraz wyposażenia ze środków otrzymanych z PFRON.

3) **3.598,50 zł na wkład własny do realizowanych projektów, z tego:**

- 3.598,50 zł – projekt pn. „Aktywny KIS”.

Środki finansowe w kwocie **168.764,92 zł** zostały przeznaczone na realizację następujących projektów:

a) „projekt norweski” na kwotę 134.429,23 zł, z tego:

- 114.264,85 zł stanowią środki w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego;

- 20.164,38 zł stanowią środki budżetu państwa;

b) „Dla dobra rodziny” na kwotę 34.335,69 zł, z tego:

- 30.721,41 zł stanowią środki z Europejskiego Funduszu Społecznego+;

- 3.614,28 zł stanowią środki z budżetu państwa.

Środki finansowe z **Funduszu Pomocy** na kwotę **92.859,22 zł** wydatkowano na:

a) 90.309,22 zł na zadania gminy:

– 41.889,57 zł na zasiłki okresowe;

– 30.536,80 zł na zasiłki stałe;

– 8.568 zł na wypłatę jednorazowych świadczeń w wysokości 300 zł na osobę dla obywateli Ukrainy wraz z kosztami obsługi zadania;

– 9.314,85 zł na wyżywienie dzieci ukraińskich w szkołach i przedszkolach;

b) 2.550 zł na zadania powiatu:

– 2.550 zł na działalność Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w sprawach dotyczących obywateli Ukrainy.

Środki finansowe z **Funduszu Pracy** na kwotę **163.928,67 zł** wydatkowano na:

a) 92.543,67 zł na zadania gminy, tj. dofinansowanie do wynagrodzeń asystentów rodziny w ramach programu „Asystent rodziny 2024”;

b) 71.385 zł na zadania powiatu, w ramach rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej.

Środki finansowe z **Funduszu Pracy na dodatek motywacyjny** na kwotę **46.614 zł** wydatkowano w ramach realizacji zadań własnych powiatu na wypłatę dodatku motywacyjnego dla 7 rodzin zastępczych i 2 osób prowadzących rodzinne domy dziecka.

Środki finansowe w ramach **dotacji celowych na dodatek motywacyjny** na kwotę **871.455,41 zł** wydatkowano w ramach zadań własnych gminy na wypłatę dodatku motywacyjnego dla 137 pracowników.

4. RODZAJE ŚWIADCZEŃ, NALEŻĄCYCH DO ZADAŃ GMINY, REALIZOWANYCH W OPARCIU O USTAWĘ O POMOCY SPOŁECZNEJ

ZADANIA FINANSOWANE Z BUDŻETU PAŃSTWA (6.029.098,23 zł)

ZADANIA ZLECONE REALIZOWANE PRZEZ GMINĘ (wydatkowano 202.485,06 zł):

- 1) **specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi** przyznano 5 osobom, zrealizowano 2.006 godzin, ogólny koszt świadczonych usług wynosił **100.701,20 zł**;
- 2) **wynagrodzenie dla opiekunów prawnych** - 12 osobom wypłacono wynagrodzenia na łączną kwotę **101.783,86 zł** (288 świadczeń).

ZADANIA ZLECONE REALIZOWANE PRZEZ POWIAT (wydatkowano 12.267 zł):

- 1) **świadczenie pieniężne na naukę języka polskiego z tytułu udzielenia ochrony uzupełniającej w ramach realizacji Indywidualnego Programu Integracji** przyznano 1 rodzinie (5 świadczeń) na łączną kwotę **12.267 zł**.

ZADANIA WŁASNE GMINY (wydatkowano 5.814.346,17 zł):

- 1) **zasiłek okresowy** - od maja 2004 r. pomoc w formie zasiłku okresowego jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, na realizację którego gmina otrzymuje dotację celową z budżetu państwa, zgodnie z art. 147 ust.7 ustawy o pomocy społecznej. Zasiłki okresowe są przyznawane w minimalnej wysokości gwarantowanej przez w/w ustawę, tj. w przypadku osoby samotnie gospodarującej i rodziny – 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby/rodziny a dochodem tej osoby/rodziny; z tej formy pomocy skorzystało 630 środowisk (łączna liczba świadczeń: 3.620), na kwotę **1.480.056,22 zł**, średnia miesięczna wysokość zasiłku wyniosła 408,86 zł;
- 2) **zasiłek celowy na zakup żywności lub posiłku i opłacenie gorącego posiłku** - w 2024 r. realizowany był program wieloletni „Posiłek w szkole i w domu”, w ramach którego pomoc w formie posiłku albo zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności przyznawana była nieodpłatnie, jeżeli dochód osoby samotnie

gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał kryterium dochodowego, o którym mowa odpowiednio w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej; dzięki wejściu w życie uchwały Rady Miasta Siemianowic Śląskich nr 773/2023 z dnia 23 listopada 2023 r. w/w pomoc przysługuje również nieodpłatnie osobom/rodzinom, których dochód nie przekracza 200 % powyższego kryterium; zasiłki celowe na zakup żywności lub posiłku przyznano na łączną kwotę **670.021,61 zł**, wysokość świadczenia na miesiąc dla jednej osoby wynosiła 100,00 zł; opłacono także w ramach Programu gorące posiłki osobom bezdomnym w schroniskach na kwotę **111.173,50 zł** (liczba świadczeń: 9.062), jak również gorące posiłki dla osób przebywających w domu samotnej matki na kwotę **7.560 zł** (630 świadczeń) oraz posiłki dla dzieci i młodzieży w szkołach oraz przedszkolach na kwotę **133.700,06 zł**; wyżej wymienione wydatki wyniosły w sumie **922.455.17 zł**;

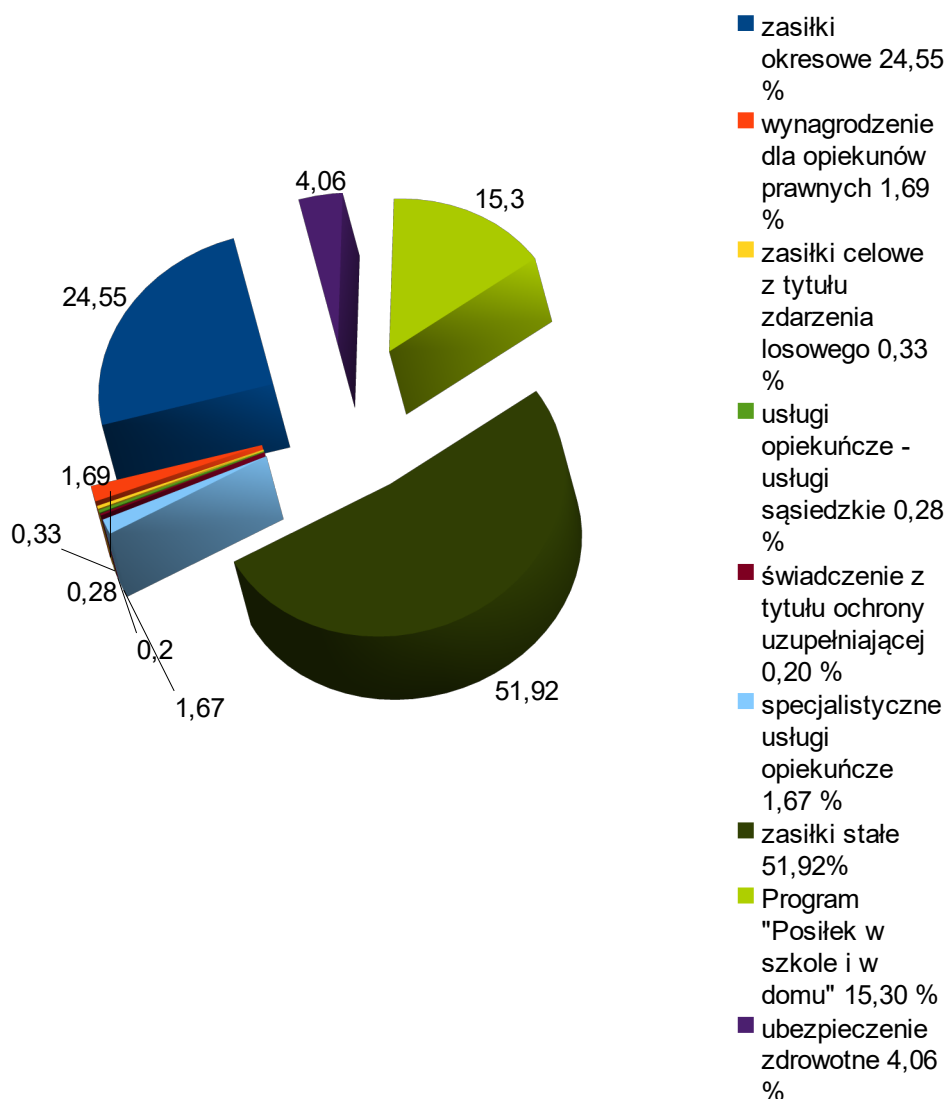
3) zasiłek stały przyznano 393 osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy (znaczny bądź umiarkowany stopień niepełnosprawności, I lub II grupa inwalidzka), wydatkowano kwotę **3.130.123,75 zł**, liczba świadczeń wynosiła 3.954, średnia wysokość świadczenia - 791,63 zł;

4) składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacono 314 osobom otrzymującym zasiłek stały, nie podlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, oraz 6 dzieciom, które nie rozpoczęły realizacji obowiązku szkolnego; średnia wysokość świadczenia wynosiła 72,39 zł, wydatkowano **245.125,47 zł**;

5) zasiłek celowy z tytułu zdarzenia losowego przyznano 1 rodzinie w łącznej wysokości **20.000 zł** (2 świadczenia);

6) usługi opiekuńcze – usługi sąsiedzkie w ramach programu „Korpus wsparcia seniorów” przyznano 4 osobom – 371 godzin na łączną kwotę **16.585,56 zł**.

Wykres nr 2. Zadania gminy i powiatu - struktura wykorzystania przez MOPS środków finansowych otrzymanych z budżetu państwa w 2024 roku.

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

ŚWIADCZENIA FINANSOWANE Z BUDŻETU MIASTA (10.930.755,61 zł):

ZADANIA WŁASNE GMINY:

1) zasiłki i pomoc w naturze – 1.767.001,45 zł:

- **60.722,57 zł** przeznaczono na opłacenie gorącego posiłku w schroniskach, opłacono 13 osobom dorosłym, łącznie 1910 świadczeń;

- **90.025,13 zł** wydatkowano na śniadania i kolacje spożywane przez osoby bezdomne w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi - dla 24 osób, 11.840 świadczeń;
- **1.095.720,85 zł** wydatkowano na opłacenie schronienia, świadczenie przyznano 120 osobom, 4.477 świadczeń;
- **97.980 zł** wydatkowano na opłacenie pobytu w domu samotnej matki, dla 6 osób, 50 świadczeń;
- **9.480 zł** wydatkowano na opłacenie gorącego posiłku w domu samotnej matki, dla 2 osób, 306 świadczeń;
- **11.360 zł** wydatkowano na śniadania i kolacje spożywane przez osoby przebywające w domu samotnej matki, dla 6 osób, 2.840 świadczeń;
- **22.790,86 zł** przeznaczono na pomoc na zakup leków, przyznano 183 świadczeniobiorcom, 346 świadczeń;
- **27.480 zł** przeznaczono dla 270 osób na zakup obuwia i bielizny, 308 świadczeń;
- **8.900,18 zł** przeznaczono na zasiłki celowe specjalne, przyznano je 65 osobom, 95 świadczeń, z przeznaczeniem na zakup leków;
- **12.000 zł** – przeznaczono na 2 zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pożar) dla 2 rodzin;
- **1.773 zł** – przeznaczono na zasiłki celowe na zaspokojenie innych potrzeb, m.in. na koszty transportu sanitarnego, dojazdu do miejsca zamieszkania, wyrobienie zdjęć do dowodów osobistych,
- **204.490 zł** wydatkowano w I kwartale na zasiłki celowe przeznaczone na zakup posiłku lub żywności, przysługujące w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”, pomoc przyznano 567 osobom, miesięczna wysokość świadczenia dla jednej osoby wynosiła 100 zł;
- **50.786,86 zł** przeznaczono na wyżywienie dzieci w szkołach i przedszkolach - 8.330 świadczeń dla 215 dzieci;

- **73.492 zł** przeznaczono na pokrycie wydatków związanych ze zorganizowaniem pochówków na koszt gminy. Od stycznia do grudnia 2024 r. sprawiono pogrzeb 23 osobom na kwotę 123.332 zł

Ponadto dwukrotnie opłacono pochówek dzieci martwonarodzonych za kwotę 2.160 zł. ZUS zwrócił koszty pogrzebów na łączną kwotę 52.000 zł, dlatego rzeczywiste wydatki wyniosły 73.492 zł.

2) usługi opiekuńcze – 2.540.663,98 zł

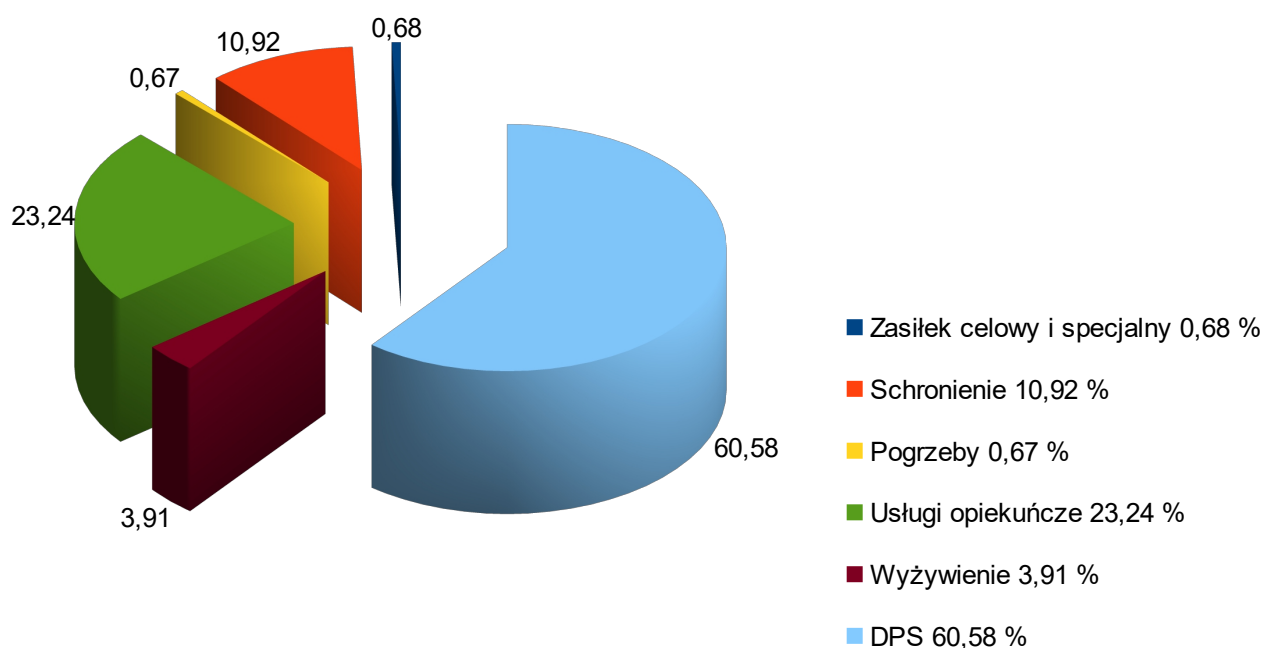
259 osobom przyznano pomoc w formie usług opiekuńczych, zrealizowano 76.757,22 godziny usług opiekuńczych.

3) domy pomocy społecznej – 6.623.090,18 zł

153 osobom został opłacony pobyt w domach pomocy społecznej, łącznie 1.556 świadczeń, średni miesięczny koszt, który ponosiła gmina za pobyt swojego mieszkańca w domu pomocy społecznej wynosił 4.256,48 zł.

Poniższy wykres obrazuje procentową strukturę wykorzystania przez MOPS środków finansowych pochodzących z budżetu miasta na realizację zadań własnych gminy.

Wykres nr 3. Zadania gminy - struktura wykorzystania przez MOPS środków finansowych z budżetu miasta w 2024 roku.

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

W 2024 r. osoby, które nie były w stanie zapewnić sobie przynajmniej jednego gorącego posiłku dziennie, mogły korzystać z gorących posiłków wydawanych przez Śląskie Stowarzyszenie Charytatywne „Przystań”, które zostało wybrane w otwartym konkursie ofert na sporządzanie i wydawanie gorących posiłków wraz ze zorganizowaniem uroczystego śniadania wielkanocnego i kolacji wigilijnej dla podopiecznych MOPS. Średnio w ciągu miesiąca z gorących posiłków korzystało ok. 170 osób. Wydano łącznie 36.055 posiłków, w tym 112 śniadań wielkanocnych i 111 kolacji wigilijnych. Powyższe zadania, które łącznie kosztowały **340.343,64 zł**, były realizowane przez MOPS, jednak dysponentem środków finansowych był Urząd Miasta Siemianowice Śląskie.

Przyznanie świadczeń pomocy społecznej następowało w formie decyzji administracyjnych. W roku 2024 wydano 7.707 decyzji administracyjnych w oparciu o ustawę o pomocy społecznej. Ponadto wydano 442 decyzje dotyczące prawa do świadczeń opieki zdrowotnej w oparciu o ustawę o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W odniesieniu do decyzji tego rodzaju został określony łączny koszt ich wydania, który wyniósł 110.894 zł.

W roku sprawozdawczym sporządzono 112 zaświadczeń dla wnioskodawców oraz udzielono 427 informacji dla instytucji.

5. USŁUGI SPOŁECZNE

5.1. Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze to m.in. pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, pielęgnacja, opieka higieniczna oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktu z otoczeniem. Do szczególnych potrzeb, wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, są dostosowane specjalistyczne usługi opiekuńcze, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem. Wsparcie udzielane w formie usług opiekuńczych umożliwia beneficjentom funkcjonowanie w środowisku zamieszkania, równocześnie ograniczając zapotrzebowanie na umieszczanie osób starszych i niepełnosprawnych w placówkach całodobowej opieki.

W 2024 r. pomoc w formie usług opiekuńczych przyznano 264 osobom.

W ramach zadań własnych gminy przyznano usługi opiekuńcze 259 osobom z 253 rodzin – zrealizowano 76.757,22 godziny (średnio 25 godzin na osobę miesięcznie). Na realizację usług wydatkowano 2.540.663,98 zł, równocześnie osiągając dochód za odpłatne świadczenie usług w wysokości 628.928,31 zł (poziom odpłatności za usługi opiekuńcze na podstawie uchwały Rady Miasta Siemianowic Śląskich uzależniony jest od dochodów w gospodarstwie domowym; osoby/rodziny, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego określonego na podstawie ustawy o pomocy społecznej, zwolnione są z odpłatności).

Realizując zadania zlecone gminie w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczenie przyznano 5 osobom z 5 rodzin. Zrealizowano 2.676 godzin (średnio 45 godzin na osobę miesięcznie). Usługi w miejscu pobytu zostały przyznane m.in. jednej osobie, której opiekunem prawnym jest osoba posiadająca stały meldunek w Katowicach, dla której właściwa w tym zakresie jest gmina Katowice. W tej sytuacji MOPS otrzymał zwrot z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach za 670 godzin. Wobec powyższego MOPS wydatkował 100.701,20 zł za 2006 godzin. Dochód z tytułu odpłatności za usługi wyniósł 19.875,52 zł.

W roku 2024 liczba osób korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi była zbliżona do roku poprzedniego (w 2023 roku 278 osób korzystało z usług opiekuńczych, 5 osób korzystało ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi).

5.2. Ośrodki wsparcia

Oprócz usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania niepełnosprawni mieszkańcy Siemianowic Śląskich korzystali z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w ośrodkach wsparcia w miastach ościennych. W 2024 roku ze wsparcia środowiskowych domów samopomocy w Chorzowie, Czeladzi i Katowicach skorzystało 11 osób (w roku 2023 – 13 osób).

5.3. Mieszkanie treningowe

Mieszkanie treningowe, które znajduje się przy ulicy Leśnej 2 w Siemianowicach Śląskich, jest przeznaczone dla osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym lub znacznym, w odniesieniu do których orzeczono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe, całościowe zaburzenia rozwojowe lub epilepsję oraz dla osób niewidomych. Jest formą świadczenia zorganizowanej pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych, która ma na celu przygotowanie tych osób, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia. Powyższy cel jest realizowany przede wszystkim poprzez prowadzenie następujących treningów: umiejętności praktycznych, higieny, finansowego, zarządzania mieszkaniem, kulinarnego, umiejętności spędzania wolnego czasu, interpersonalnego, autonomii decyzyjnej, umiejętności społecznych, umiejętności integracji ze społecznością lokalną, załatwiania spraw urzędowych.

Pobyt w mieszkaniu jest czasowy, ujęty w formie turnusów. Czas trwania jednego turnusu jest ustalany w danym roku kalendarzowym. Standardowo wynosi 28 dni. W okresie trwania turnusu, mieszkanie funkcjonuje w godzinach 15 - 7, przy czym zajęcia w ramach treningów odbywają się w godzinach 15 – 21. W 2024 r. w mieszkaniu treningowym odbyły się 3 turnusy, w trakcie których pomoc otrzymało 12 osób. W trakcie każdego z turnusów jego uczestnicy korzystali ze wsparcia 5-6 trenerów oraz 2 opiekunów.

5.4. Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci

W strukturze organizacyjnej MOPS funkcjonuje Zespół Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci (Zespół), w skład którego wchodzi:

- 1) Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego dla Dzieci (Placówka SD1) przy ul. Śniadeckiego 13;
- 2) Placówka Wsparcia Dziennego dla Dzieci (Placówka SD2) przy ul. Matejki 4.

Wyżej wymienione Placówki wspierają rodziny w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci, które na co dzień funkcjonują w rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczej, wychowawczej, emocjonalnej, ekonomicznej i społecznej. Pomoc i wsparcie realizowane są w szczególności poprzez działania wychowawcze, opiekuńcze oraz edukacyjne. Pracownicy Placówek współpracują z rodzicami i opiekunami podopiecznych, jak również z placówkami oświatowymi czy podmiotami leczniczymi. Wszelkie działania pomocowe skierowane są do:

- dzieci w wieku przedszkolnym (od 3 do 6 roku życia, przy czym - w uzasadnionych przypadkach - po uprzedniej ocenie umiejętności samoobsługowych pomocą może zostać objęte dziecko 2,5 letnie);
- dzieci i młodzieży w wieku szkolnym (od 7 do 16 roku życia).

Placówki świadczą swoje usługi w dni robocze, od poniedziałku do piątku. Pobyt dzieci w wieku od 2,5 do 6 lat w Placówkach realizowany jest w godzinach od 7.30 do 12.30, a pobyt dzieci w wieku od 7 do 16 lat - w godzinach od 12.00 do 17.00.

W 2024 roku zajęcia dla dzieci w Placówkach prowadzone były przez kadrę obejmującą wychowawców oraz specjalistów, tj. psychologa, pedagoga, logopedę oraz pracownika socjalnego, zatrudnionych w Placówce SD1, prowadzonej w formie specjalistycznej.

Zatrudnieni w Placówkach wychowawcy prowadzili zajęcia z dziećmi według opracowanych programów grupowych oraz prowadzili stałą indywidualną pracę z dziećmi w oparciu o opracowane diagnozy i indywidualne korekcyjne plany pracy. Organizowali gry, zabawy, wyjścia plenerowe, imprezy okolicznościowe dla dzieci i rodziców.

Zatrudniony w Placówce SD1 psycholog współpracował z rodzicami i opiekunami, którzy mieli możliwość konsultowania się ze specjalistą w kwestiach wychowawczych.

Dzieci miały możliwość indywidualnego kontaktu ze specjalistą oraz udziału w grupowych formach pracy. Psycholog na bieżąco współpracował z wychowawcami, brał udział w tworzeniu adekwatnych planów pracy indywidualnej i grupowej, a także uczestniczył w pracy zespołów dokonujących oceny aktualnej sytuacji dziecka w rodzinie.

Zatrudniony w Placówce SD1 pedagog wspierał pracę wychowawczą z dziećmi poprzez prowadzenie: zajęć korekcyjno – kompensacyjnych i wyrównawczych, zajęć socjoterapeutycznych, rozmów oraz indywidualnych zajęć z wychowankami w zakresie umiejętności poprawnego wywiązywania się z obowiązku szkolnego, radzenia sobie z agresją w sytuacjach trudnych, kształtowania i rozwijania umiejętności interpersonalnych, prawidłowej postawy moralnej czy kształtowania poprawnych relacji z rówieśnikami. Wspierał także wychowawców w udzielaniu pomocy pedagogicznej, poprzez współpracę przy tworzeniu diagnoz oraz indywidualnych planów pracy z dzieckiem.

Pracownik socjalny współpracował z rodzicami w zakresie rozwijania kompetencji wychowawczych. Działania, które realizował w trakcie spotkań indywidualnych z rodzicami oraz wizyt w środowiskach podopiecznych, były wspierane przez wszystkich pracowników Placówek.

Zatrudniony w Placówce SD1 logopeda prowadził z dziećmi ćwiczenia kształtujące prawidłową mowę i doskonalące mowę już ukształtowaną.

Placówki świadczyły usługi w formie wyżywienia dla dzieci. W roku 2024 dzieci w wieku przedszkolnym korzystały z posiłków w formie śniadań i obiadów, a dzieci w wieku szkolnym otrzymywały podwieczorek.

Realizując swoje zadania Placówki współpracują z instytucjami takimi jak Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Siemianowicach Śląskich, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Siemianowicach Śląskich, placówki służby zdrowia, Sąd Rodzinny, Komenda Miejska Policji w Siemianowicach Śląskich. Ponadto pracownicy Placówek są w stałym i regularnym kontakcie z pedagogami i psychologami szkolnymi, z którymi na bieżąco omawiają sytuację podopiecznych.

W roku 2024 ze wsparcia Placówek skorzystało łącznie 128 dzieci, z tego:

- 1) w Placówce SD1 - 77 podopiecznych z 53 rodzin;
- 2) w Placówce SD2 - 51 dzieci z 33 rodzin.

W 2024 roku Placówki realizowały następujące działania skierowane do dzieci:

- zajęcia o charakterze socjoterapeutycznym, zajęcia z psychologiem i logopedą;
- zajęcia korekcyjno – kompensacyjne;
- zajęcia kształtujące umiejętność prawidłowej realizacji obowiązku szkolnego;
- cotygodniowe zajęcia prowadzone w koedukacyjnych grupach wiekowych dla dzieci w wieku szkolnym oraz codzienne spotkania w grupach, mające na celu m.in. integrację grupy oraz profilaktykę;
- zajęcia plastyczne i praktyczno – techniczne;
- zajęcia muzyczne;
- zajęcia sportowe;
- zajęcia ekologiczne;
- zajęcia kulinarne;
- zajęcia kształtujące i utrwalające poprawne nawyki higieniczne u dzieci, promujące zdrowy tryb życia;
- bieżące monitorowanie sytuacji szkolnej, socjalnej i bytowej podopiecznych;
- imprezy okolicznościowe i integracyjne dla dzieci i rodziców, wycieczki, wyjścia plenerowe.

W grupach dzieci młodszych w Placówkach SD1 i SD2 realizowano zajęcia tematyczne nawiązujące do różnych świąt i wydarzeń okolicznościowych. Wśród nich były m.in. zajęcia związane z obchodami Walentynek, Dnia Kobiet, Pierwszego Dnia Wiosny, Dnia Ziemi, Dnia Ziemniaka, Dnia Matki, Dnia Dziecka, Dnia Ojca, Dnia Chłopaka, Dnia Dyni, Dnia Pluszowego Misia, a także Dnia Babci i Dziadka. Kontynuowana była tradycja celebrowania urodzin dzieci uczęszczających do Placówek.

W karnawale odbyły się w Placówkach SD1 i SD2 bale karnawałowe. Dzieci miały możliwość przebrania się za ulubione postacie z bajek, co wprowadziło uczestników w wyjątkową, magiczną atmosferę. Dodatkowo w trakcie wydarzenia zorganizowano karaoke, podczas którego dzieci chętnie prezentowały swoje umiejętności wokalne. Atrakcją było malowanie twarzy dzieci przez wychowawców.

Grupy młodszych dzieci odwiedziły nowo otwartą salę zabaw Cosmic Fun w Siemianowicach Śląskich. Była to dla nich niezapomniana przygoda.

W marcu 2024 r. grupy dzieci młodszych zostały odwiedzone przez pracowników Miejskiej Biblioteki Publicznej w Siemianowicach Śląskich, którzy opowiedzieli dzieciom o pracy bibliotekarza oraz o tym, jakie książki można wypożyczać w bibliotece. Każde z dzieci otrzymało książkowy upominek.

Jedną z ulubionych form aktywności dzieci, zarówno w grupach młodszych, jak i starszych, były warsztaty kulinarne, organizowane wielokrotnie w ciągu roku.

Z okazji rozpoczęcia wakacji w Placówce SD1 odbył się piknik dla podopiecznych Zespołu pn. „Bezpieczeństwo doceniamy, na wakacje wyruszamy!”. Organizatorem wydarzenia było Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Policyjnych w Siemianowicach Śląskich przy wsparciu Prezydenta Miasta, zaś współorganizatorami były: Komenda Miejska Policji w Siemianowicach Śląskich, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Siemianowicach Śląskich, Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Siemianowicach Śląskich oraz MOPS. Dzieciom zapewniono moc atrakcji takich jak: zabawy w ogrodzie, słodki i grillowany poczęstunek, możliwość obejrzenia z bliska wozu strażackiego i policyjnego radiowozu oraz prelekcje na temat bezpiecznego wypoczynku podczas wakacji.

W grudniu 2024 roku w siedzibie Placówki SD1 odbyły się spotkania podopiecznych Placówek z Mikołajem, które zostały zorganizowane przez Związek Dużych Rodzin Trzy Plus koło Siemianowice Śląskie. Poza spotkaniem z Mikołajem i jego pomocnikami, dzieci miały okazję uczestniczyć w zorganizowanych zabawach. Największą atrakcją dla podopiecznych były wyczekiwane prezenty od Mikołaja. Ponadto dzieci zostały obdarowane paczkami i prezentami świątecznymi przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie.

Jednym z najpiękniejszych momentów grudnia 2024 r. było wspólne pieczenie i ozdabianie pierników. Dzięki współpracy z Zespołem Szkół „Cogito” dzieci miały okazję poznać tajniki tworzenia tych tradycyjnych smakołyków.

W okresie przedświątecznym grupa dzieci starszych z Placówek udała się na wycieczkę na świąteczny jarmark w Katowicach. Dzieci podziwiały wystawy i dekoracje, ciesząc się bożonarodzeniowym klimatem.

Ponadto w 2024 roku podopieczni Placówki SD1 gościli w siedzibie Telewizji Silesia. Dzieci miały możliwość poznania pracy telewizji „od kuchni” oraz zobaczenia miejsc, do których osoby z zewnątrz nie mają na co dzień wstępu.

Podopieczni Placówki SD2 odwiedzili Śląski Ogród Zoologiczny oraz muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie”. Ponadto w Placówce SD2 kontynuowano tradycję warsztatów wielkanocnych. Dzieci wraz ze swoimi rodzicami uczestniczyły w kreatywnych zajęciach, podczas których wykonywały ozdoby świąteczne takie jak pisanki, stroiki czy dekoracje z motywami wielkanocnymi. Spotkanie było okazją do spędzenia czasu w rodzinnej i świątecznej atmosferze.

W roku sprawozdawczym oferta Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci została rozszerzona w związku z rozpoczęciem realizacji działań w projekcie pn. „Dla dobra rodziny”.

Zajęcia prowadzone w 2024 roku w Zespole Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci miały na celu wsparcie całościowego rozwoju dzieci przez proces wychowania, opieki i nauki, a w szczególności:

- poprawę ich codziennego funkcjonowania w społeczeństwie;
- zmniejszenie prawdopodobieństwa sięgnięcia przez dzieci po alkohol i narkotyki;
- efektywne radzenie sobie ze stresem i problemami dnia codziennego;
- odkrywanie swoich zainteresowań, hobby, mocnych stron i potencjału;
- wzmocnienie poczucia własnej wartości;
- nabycie umiejętności nawiązywania i utrzymywania bliskich relacji z innymi ludźmi;
- rozwinięcie umiejętności komunikacyjnych (w tym konstruktywnego wyrażania swoich emocji, uczuć i potrzeb);
- efektywniejsze funkcjonowanie w grupie rówieśników;
- poprawę wyników w nauce;
- nabycie chęci i umiejętności konstruktywnego spędzania czasu wolnego;
- częściową poprawę w zakresie właściwego wypełniania przez rodziców ich ról.

W roku sprawozdawczym na bieżąco dokonywano wszelkich przeglądów, audytów i remontów w obu Placówkach.

15 lutego 2024 r. w MOPS została wprowadzona Polityka Ochrony Dzieci określająca standardy ochrony małoletnich w Zespole Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci, których założeniem i celem jest ochrona dziecka przed jakimkolwiek krzywdzeniem i zapewnienie mu bezpieczeństwa.

Pracownicy wzięli udział w szkoleniu przeprowadzonym przez Regionalny Ośrodek Metodyczno- Edukacyjny „METIS” na temat „Standardy Ochrony Małoletnich – ustawa z dnia 28 lipca 2023 i zmiany w Niebieskiej Karcie” w wymiarze 5 godzin. Kierownik Zespołu wzięł udział w szkoleniu pn. „Przemoc domowa wobec dzieci. Diagnoza i postępowanie.” Ponadto kierownik Zespołu wraz z wychowawcą uczestniczyli w konferencji zorganizowanej przez Śląską Wojewódzką Komendę OHP w Katowicach pt. „Komunikacja wśród dzieci i młodzieży w czasach kryzysu psychologicznego”.

5.5. Dział Reintegracji Osób Niepełnosprawnych

Dział Reintegracji Osób Niepełnosprawnych (DN) jest komórką organizacyjną MOPS z siedzibą przy ul. Okrężnej 19. Aktywność Działu DN jest ukierunkowana na wsparcie osób zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym, w szczególności osób z niepełnosprawnością oraz osób starszych.

W roku sprawozdawczym w ramach działalności DN kontynuowane były zajęcia Klubu Seniora, wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej, zajęcia grup dla osób z niepełnosprawnością (grupy zamkniętej, grupy otwartej oraz grupy wsparcia), turnusy w mieszkaniu treningowym, zajęcia plastyczne z wykorzystaniem techniki decoupage, realizowane w ramach wolontariatu. Działalność wolontariacka została poszerzona o dwie dodatkowe osoby, które zadeklarowały chęć indywidualnego wsparcia skierowanego do zainteresowanych osób, objętych inną formą wsparcia Działu DN.

Dział DN kontynuował działalność promocyjno – informacyjną m.in. poprzez kolportowanie ulotek informacyjnych, prowadzenie konta na Facebooku, zamieszczanie comiesięcznego biuletynu informacyjnego na stronie internetowej MOPS.

W 2024 roku rozpoczęte zostały nowe działania w formie: treningu ruchowo-integracyjnego, skierowanego do chętnych osób korzystających ze wsparcia działu DN, oraz grupy rozwojowej dla kobiet.

Klub Seniora jest miejscem, w którym osoby w wieku 60+ mogą w sposób konstruktywny spędzać czas i realizować swoje zainteresowania. Wszystkie prowadzone w nim działania mają na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych. Spotkania Klubu w roku 2024 odbywały się 3 razy w tygodniu.

W roku sprawozdawczym kontynuowane było indywidualne wsparcie lidera Klubu dla uczestników zajęć, którzy potrzebowali pomocy w załatwianiu spraw formalnych, urzędowych oraz związanych ze służbą zdrowia.

W ramach Klubu Seniora realizowano takie działania jak:

- wyjścia do instytucji kultury (kino, muzeum, skansen, koncerty organizowane przez NOSPR, spotkania organizowane przez Siemianowickie Centrum Kultury – kino dla seniora, spotkania podróżników, Siemianowice na starej fotografii), zajęcia fitness prowadzone przez instruktora, zwiedzanie Komendy Miejskiej Policji w Siemianowicach Śląskich, spotkanie w fundacji Piastun, udział w festynie „Świadomy i sprawny Senior” oraz spotkaniu „Akcja - po co segregacja?”, warsztaty (dotyczące funkcji poznawczych, robienia kul kąpielowych, tworzenia własnej pizzy oraz pszczelarskie), wyjścia do kręgielni, do zoo, do Centrum Edukacji Ekologicznej, na grilla, spotkania z zaproszonymi gośćmi, m.in. z policjantem czy uczniami przeprowadzającymi warsztaty z pomocy przedmedycznej;
- pogadanki tematyczne z seniorami, których głównym celem jest rozszerzanie wiedzy osób starszych, rozwój ich zainteresowań, dzielenie się życiowymi doświadczeniami;
- spacer po najbliższej okolicy (z uwzględnieniem stanu zdrowia podopiecznych);
- gry i zabawy integracyjne oraz zajęcia aktywizujące osoby starsze, zajęcia łączone z uczestnikami grupy dla osób z niepełnosprawnością oraz grupy otwartej, mające na celu integrację osób starszych i niepełnosprawnych; wspólne zabawy taneczne, spotkanie wielkanocne, andrzejkowe, jak również wigilia.

Od lutego do lipca 2024 r. w zajęciach Klubu Seniora uczestniczyło 10 seniorów. Później następowało stopniowe zmniejszenie liczby uczestników, które wynikało z różnych przyczyn (m.in. zamknięcie schroniska dla osób bezdomnych w Siemianowicach Śląskich). W konsekwencji pod koniec 2024 roku w Klubie Seniora był 1 uczestnik. W tej sytuacji lider Klubu podjął działania skierowane do nowych osób chcących uczestniczyć w zajęciach Klubu Seniora.

W 2024 roku Dział DN realizował usługi asystenckie dla osób z niepełnosprawnością, jako działanie uzupełniające dla osób korzystających z innych form wsparcia. W ciągu roku

opieką asystenta osoby niepełnosprawnej zostało objętych 11 osób. Do głównych zadań asystenta osoby niepełnosprawnej należały:

- usługi towarzyszące, m.in. rozmowy wspierające, wsparcie w realizacji pasji, hobby i zainteresowań;
- usługi komunikacyjno-transportowe, m.in. pomoc w przemieszczaniu się pieszo oraz z wykorzystaniem środków transportu publicznego;
- usługi rehabilitacyjno-zdrowotne, m.in. asysta podczas wizyt lekarskich i rehabilitacji, pomoc w planowaniu wizyt lekarskich;
- usługi doradcze, m.in. pomoc w pisaniu i interpretowaniu pism, wypełnianie druków urzędowych, współdziałanie z pracownikiem socjalnym oraz innymi specjalistami;
- asysta domowa, m.in. pomoc w wykonywaniu czynności związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego.

Usługa asystencka była świadczona w sposób zindywidualizowany, uwzględniający rodzaj i stopień niepełnosprawności, wiek oraz indywidualne potrzeby osoby z niepełnosprawnością.

Zajęcia plastyczne techniką decoupage były w 2024 roku realizowane w wymiarze 1 spotkania w tygodniu. Zajęcia są prowadzone przez wolontariusza. Mają one charakter otwarty, są skierowane do osób korzystających z innych form wsparcia Działu DN.

W 2024 roku kontynuowane były zajęcia grupy dla osób z niepełnosprawnością, która ma charakter zamknięty, tj. rekrutacja do grupy odbywa się wyłącznie w sytuacji rezygnacji jednego z uczestników. W roku sprawozdawczym zajęcia grupowe były realizowane dwa razy w tygodniu. W ramach spotkań grupy odbywały się zajęcia edukacyjne, plastyczne, integracyjne, rozwijające kompetencje społeczne, poznawcze i komunikacyjne uczestników, a także zajęcia usprawniająco – usamodzielniające z zakresu załatwiania spraw formalnych i urzędowych, treningu budżetowego, profilaktyki zdrowotnej. W ramach grupy, uczestnicy korzystają z wyjść o charakterze kulturalnym i edukacyjnym (wyjścia do kina, muzeum, teatru, udział w spotkaniach tematycznych i warsztatach).

W 2024 roku 11 osób brało udział w zajęciach powyższej grupy dla osób z niepełnosprawnością.

Dodatkowym działaniem kierowanym do grupy dla osób z niepełnosprawnością jest grupa wsparcia. Spotkania grupy wsparcia dla osób z niepełnosprawnością w 2024 r. realizowane były w wymiarze jednego spotkania w miesiącu - w każdy ostatni wtorek miesiąca.

W roku sprawozdawczym kontynuowane były zajęcia grupy otwartej dla osób z niepełnosprawnością, które posiadają orzeczenie o niepełnosprawności. Zajęcia grupowe odbywały się jeden raz w tygodniu. Grupa ma charakter otwarty. Jednorazowo w spotkaniu grupy mogło wziąć udział maksymalnie 15 osób. W czasie spotkań były realizowane zajęcia o tematyce integracyjnej, wzmacniające kompetencje społeczne i komunikacyjne, zajęcia plastyczne oraz wyjścia do instytucji edukacyjnych i kulturalnych. W 2024 roku łącznie 38 osób skorzystało z powyższej formy wsparcia.

Od 17 września 2024 roku realizowane są zajęcia grupy rozwojowej dla kobiet. To nowa forma wsparcia, wprowadzona w związku z rosnącym zainteresowaniem zajęciami grupowymi kierowanymi do osób z niepełnosprawnością. Spotkania grupy są skierowane do kobiet posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Grupa ma charakter otwarty, na zajęcia w każdym miesiącu obowiązują zapisy. W celu zapewnienia uczestniczkom komfortowych warunków, liczebność grupy została ustalona na poziomie 10 osób. Spotkania odbywają się jeden raz w miesiącu. Mają one charakter warsztatowy, oscylują wokół tematyki: wzmacniania poczucia własnej wartości, pracy z emocjami, odkrywania własnych zasobów, społecznego postrzegania roli kobiet, zajęć profilaktycznych, a także relaksacji i dbania o własne potrzeby. W 2024 roku z tej formy wsparcia skorzystało łącznie 10 osób.

W 2024 roku Dział DN rozpoczął działanie w formie treningu ruchowo – integracyjnego w wymiarze jednego spotkania w miesiącu. Są to zajęcia ruchowe dostosowane do możliwości uczestników, w rytm muzyki. Zajęcia mają charakter otwarty, są skierowane do osób korzystających z innych form wsparcia Działu Reintegracji Osób Niepełnosprawnych. W 2024 roku łącznie 18 osób skorzystało z treningu ruchowo – integracyjnego.

Niezależnie od tego, z której formy wsparcia korzystali uczestnicy zajęć, mogli oni wziąć udział w organizowanych przez Dział DN spotkaniach okolicznościowych

o charakterze integracyjnym, takich jak spotkanie karnawałowe, spotkanie wielkanocne, Andrzejkę, spotkanie wigilijne.

Ważnym obszarem aktywności Działu DN jest prowadzenie mieszkania treningowego, które zostało scharakteryzowane w punkcie 5.3 Sprawozdania.

5.6. Klub Integracji Społecznej

Klub Integracji Społecznej w Siemianowicach Śląskich (KIS), z siedzibą przy ul. Topolowej 1, funkcjonuje w strukturach organizacyjnych MOPS. W ramach podstawowej aktywności KIS prowadzi reintegrację społeczną oraz reintegrację zawodową o charakterze terapeutycznym, zatrudnieniowym i samopomocowym.

W 2024 roku KIS prowadził:

- poradnictwo psychologiczne;
- terapię indywidualną osób dorosłych;
- terapię par;
- terapię rodzinną;
- wsparcie doradcy zawodowego;
- prace społecznie użyteczne;
- Klub Seniora dla osób w wieku 60+ (w ramach którego odbywały się: terapia zajęciowa, spotkania edukacyjne, wycieczki krajoznawcze, wyjścia do kina/teatru, zabawy i spotkania okolicznościowe).

W roku sprawozdawczym KIS rozpoczął realizację projektu pn. „Aktywny KIS”, którego celem jest przywrócenie możliwości lub zdolności uzyskania zatrudnienia albo innej formy aktywności społecznej, rozwinięcie lub wzmocnienie samodzielności życiowej i społecznej oraz zapobieganie procesom ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego.

6. POMOC INSTYTUCJONALNA

Jednym z zadań MOPS jest kierowanie i umieszczanie osób w domach pomocy społecznej (DPS). DPS zapewnia całodobową opiekę oraz zaspokaja niezbędne potrzeby bytowe, społeczne, edukacyjne i religijne. Osoba wymagająca całodobowej opieki może ubiegać się o skierowanie do DPS w przypadku, gdy pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania jest niewystarczająca a rodzina nie ma możliwości zapewnienia opieki całodobowej.

W 2024 roku do DPS skierowano 37 osób (20 kobiet, 17 mężczyzn). Natomiast na przestrzeni roku sprawozdawczego na umieszczenie w DPS oczekiwało łącznie 49 osób. Spośród osób oczekujących na wolne miejsce, we właściwych DPS w ciągu 2024 r. zostało umieszczonych 26 osób (12 kobiet i 14 mężczyzn). Na dzień 31.12.2024 r. na miejsce w DPS oczekiwało 21 osób.

Poniższa tabela przedstawia strukturę osób oczekujących na umieszczenie oraz umieszczonych w poszczególnych typach DPS.

Tabela nr 3. Osoby umieszczone i oczekujące na umieszczenie w DPS w 2024 r., według typów DPS.

Typy DPS	Liczba osób:				
	skierowa- nych do DPS w 2024 r.	oczekujących na umieszczenie w DPS (narastająco)	umieszczonych w DPS w 2024 r.	przebywają- cych w DPS w 2024 r.	oczekujących na umieszczenie w DPS (stan na 31.12. 2024 r.)
dla osób w podeszłym wieku	7	8	3	22	4
dla osób przewlekłe somatycz- nie chorych	13	14	8	35	6
dla osób przewlekłe psychicznie chorych	5	5	6	58	4

dla osób dorosłych niepełno-sprawnych intelektual -nie	2	6	1	18	4
dla osób niepełno-sprawnych fizycznie	9	15	8	18	2
dla dzieci i młodzieży niepełno-sprawnych intelektual -nie	1	1	0	2	1
Razem	37	49	26	153	21

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

W 2024 r. MOPS opłacał pobyt w DPS dla 153 osób. Na dzień 31.12.2024 roku w DPS przebywały 132 osoby. Łączny koszt poniesiony przez gminę to kwota 6.623.090,18 zł. Zapłacono za 1.556 świadczeń. Średni miesięczny koszt, który poniosła gmina za pobyt 1 osoby w DPS wynosił 4.256,48 zł. Przeciętnie 1 osoba przebywała w DPS około 10 miesięcy.

Poniższa tabela obrazuje zmiany kosztów pobytu w DPS w ostatnich latach.

Tabela nr 4. Odpłatność gminy Siemianowice Śląskie za pobyt mieszkańców w DPS.

Rok	Liczba mieszkańców przebywających w DPS w ciągu roku	Całkowita kwota, którą miasto zapłaciło za pobyt mieszkańców w DPS (w zł)	Średni miesięczny koszt ponoszony przez miasto za pobyt 1 osoby w DPS (w zł)
2020	138	3.959.816,56	2.632,86
2021	143	3.975.690,06	2.803,73
2022	154	4.522.422,32	3.541,44
2023	161	5.473.081,65	3.551,64
2024	153	6.623.090,18	4.256,48

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

Członkowie rodzin osób umieszczanych w DPS są zobowiązani na mocy ustawy o pomocy społecznej do partycypacji w kosztach utrzymania mieszkańca w DPS. Łączna kwota wpłat uiszczonych przez członków rodzin osób przebywających w DPS na częściowe pokrycie kosztów ich pobytu wyniosła w 2024 roku 160.194,32 zł.

W Siemianowicach Śląskich funkcjonują dwa DPS, które przyjmują mieszkańców miasta, jak również osoby spoza niego. W 2024 r. w DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych przy ul. Św. Barbary 5 umieszczono 13 osób (w tym 4 mieszkańców Siemianowic Śląskich). Na przestrzeni całego roku ze wsparcia tej placówki, która posiada 90 miejsc, korzystało 117 osób. W DPS dla dorosłych kobiet niepełnosprawnych intelektualnie przy ul. Maciejkowickiej 8 umieszczono 2 osoby (w tej grupie nie było mieszkańców Siemianowic Śląskich). Na przestrzeni całego roku ze wsparcia tego DPS skorzystało 46 osób (44 miejsca).

7. POWODY TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ PODOPIECZNYCH MOPS

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, do osób i rodzin, które nie są w stanie przezwyciężyć trudnych sytuacji życiowych wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, są przewidziane świadczenia przyznawane w ramach pomocy społecznej.

Prawo do świadczeń pomocy społecznej w 2024 r. przysługiwało osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekraczał kwoty 776 zł oraz osobom w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekraczał kwoty 600 zł.

W poniższej tabeli zostały wymienione przyczyny przyznania pomocy, w kolejności częstotliwości ich występowania.

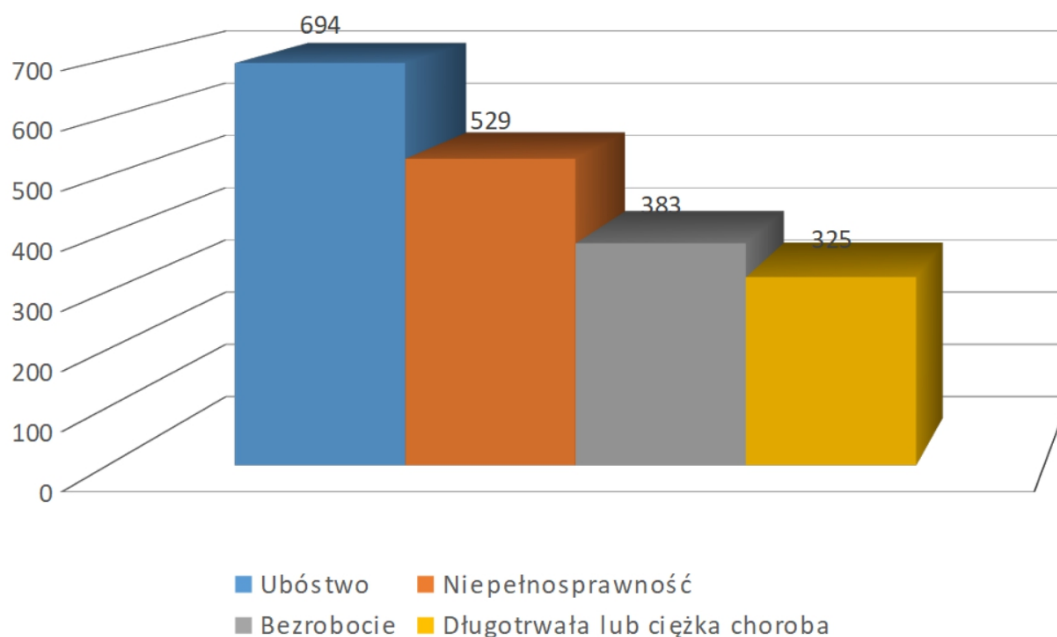
Tabela nr 5. Powody przyznania pomocy MOPS w 2024 roku.

	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	Ubóstwo	694	1.145
2	Niepełnosprawność	529	755
3	Bezrobocie	383	708
4	Długotrwała lub ciężka choroba	325	409
5	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	291	838
	w tym:	80	267
	rodziny niepełne	37	189
	rodziny wielodzietne		
6	Bezdomność	143	148
7	Potrzeba ochrony macierzyństwa	35	153
	w tym wielodzietność	13	76
8	Alkoholizm	29	33
9	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	24	34
10	Narkomania	6	6

11	Sytuacja kryzysowa	5	12
12	Zdarzenie losowe	3	6
13	Przemoc domowa	2	7
14	Klęska żywiołowa lub ekologiczna	1	1
15	Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	1	3
16	Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	1	4
17	Sieroctwo	0	0

Opracowanie własne na podstawie sprawozdania resortowego MRiPS-03 za rok 2024.

Wykres nr 4. Liczba rodzin, którym MOPS przyznał pomoc w 2024 r. wg głównych powodów przyznania wsparcia.

Opracowanie własne na podstawie sprawozdania resortowego MRiPS-03 za rok 2024.

Ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba – to główne przyczyny ubiegania się o pomoc. Wśród powodów udzielania pomocy istotne miejsce zajmuje bezdomność.

Poniższa tabela zawiera informacje dotyczące osób bezdomnych.

Tabela nr 6. Osoby bezdomne w latach 2020 - 2024.

	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Ogólna liczba osób bezdomnych	120	126	141	137	143
Liczba osób bezdomnych, które skorzystały z pomocy w formie schronienia	74	88	92	103	120

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

Na podstawie zawartych umów, w 2024 r. MOPS kierował osoby bezdomne do schroniska prowadzonego przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta - Koło Siemianowickie, zlokalizowanego w Siemianowicach Śląskich, schroniska zlokalizowanego w Będzinie Łagiszy, prowadzonego przez Caritas Diecezji Sosnowieckiej z siedzibą w Sosnowcu oraz do Noclegowni w Będzinie Grodźcu, prowadzonej przez Stowarzyszenie „Przystań” z siedzibą w Dąbrowie Górniczej.

Poza udzielaniem pomocy w formie schronienia, MOPS wspierał osoby bezdomne poprzez zapewnienie posiłku, pomocy finansowej oraz pracy socjalnej.

8. PRACA SOCJALNA I PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

8.1. Praca socjalna

Praca socjalna jest profesjonalną działalnością pracowników socjalnych polegającą na udzielaniu jednostkom, grupom lub społecznościom pomocy we wzbogacaniu lub odbudowywaniu ich zdolności do społecznego funkcjonowania oraz na tworzeniu sprzyjających warunków społecznych. Stanowi zespół umiejętnie zaplanowanych i powiązanych ze sobą działań. Praca socjalna spełnia szereg istotnych funkcji, m.in.:

- edukacyjną, ponieważ uczy samodzielności w rozwiązywaniu własnych problemów;
- profilaktyczną w zakresie zapobiegania wykluczeniu społecznemu;
- ratowniczą, gdyż jest mechanizmem ratującym jednostki i rodziny w sytuacjach kryzysowych;
- partycypacyjną, czyli angażującą środowiska do współdziałania i budującą lokalne powiązania, koalicje na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

W ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej praca socjalna została zdefiniowana jako interdyscyplinarna działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Główne metody pracy socjalnej to praca z indywidualnym przypadkiem, praca socjalna z grupą oraz organizowanie środowiska lokalnego. Podstawową metodą pracy socjalnej stosowaną w pomocy społecznej była i nadal jest praca z indywidualnym przypadkiem. Obszarem jej zastosowania jest każde środowisko, z którym pracownik ma kontakt. Do pracy z indywidualnym przypadkiem włącza się pracę z rodziną, polegającą na pomocy w rozwiązywaniu życiowych problemów poprzez bezpośrednie oddziaływanie na klienta i jego najbliższych.

Narzędziem najczęściej stosowanym w pracy socjalnej jest wywiad środowiskowy. Służy rozeznaniu sytuacji osobistej, rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej i dochodowej. Jest przeprowadzany w celu udzielenia pomocy osobom i rodzinom. W 2024 roku przeprowadzono 3.850 rodzinnych wywiadów środowiskowych, w tym z obywatelami Ukrainy, którzy przybyli do Siemianowic Śląskich w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Szczegółowy podział przeprowadzonych wywiadów

przedstawia się następująco: 1.097 wywiadów środowiskowych cz. I, 2.426 wywiadów cz. IV (tzw. aktualizacje wywiadu środowiskowego), 2 wywiady cz. VI dotyczące cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą albo przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, 3 wywiady cz. VII, 287 wywiadów cz. II u osób zobowiązanych do alimentacji, a także 35 wywiadów cz. VIII i IX na zlecenie UM oraz ZUS. UM zlecał przeprowadzenie wywiadów w celu potwierdzenia sprawowania opieki przez osoby ubiegające się albo pobierające świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy lub świadczenie wychowawcze. Przeprowadzenie wywiadów było zlecane także w sytuacji wystąpienia wątpliwości odnośnie tego, czy świadczenie wychowawcze jest wydatkowane zgodnie z celem i czy nie jest marnotrawione.

Ponadto pracownicy socjalni sporządzali na potrzeby Sądu Rejonowego opinie i informacje dotyczące m.in. funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz osób częściowo lub całkowicie ubezwłasnowolnionych. Sporządzali także informacje i protokoły dla innych ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie, głównie na temat sytuacji rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej poza Siemianowicami Śląskimi.

Pracownik socjalny MOPS przeprowadzał dla ośrodków pomocy społecznej z całego kraju wywiady środowiskowe w Centrum Leczenia Oparzeń w Siemianowicach Śląskich (CLO). Wywiady dotyczyły głównie objęcia pacjentów CLO prawem do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, a także umieszczenia ich w schronisku dla osób bezdomnych.

Sąd ustanawia pracowników MOPS, głównie pracowników socjalnych, opiekunami prawnymi osób całkowicie ubezwłasnowolnionych oraz kuratorami osób częściowo ubezwłasnowolnionych, w sytuacji gdy te osoby nie mają rodziny czy innych bliskich osób, które mogłyby i chciałyby sprawować nad nimi opiekę lub kuratelę. W roku sprawozdawczym 5 pracowników socjalnych sprawowało opiekę nad 7 osobami całkowicie ubezwłasnowolnionymi, natomiast 3 pracowników pełniło funkcję kuratorów dla 4 osób częściowo ubezwłasnowolnionych.

8.2. Poradnictwo specjalistyczne

Na podstawie m.in. art. 46 ustawy o pomocy społecznej poradnictwo jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Poradnictwo specjalistyczne świadczone przez MOPS obejmuje przede wszystkim poradnictwo prawne i psychologiczne.

8.2.1. Poradnictwo prawne

Poradnictwo prawne polega na udzielaniu informacji o obowiązujących przepisach dotyczących, m.in. zabezpieczenia społecznego, prawa rodzinnego i opiekuńczego, ochrony praw lokatorów. Obejmuje porady ustne oraz pomoc w formie pisanie pozwów i pism do sądów, urzędów i innych instytucji, w sprawach ważnych dla osób ubiegających się o wsparcie. W 2024 roku ogółem z poradnictwa skorzystało 200 osób, którym udzielono 250 porad, z których 115 obejmowało przygotowanie różnego rodzaju pism. Wśród zagadnień, których dotyczyły porady, były sprawy spadkowe, rozwody, separacje małżeństwa, sprawy alimentacyjne, ustalenie ojcostwa, sprawy rodzinno-opiekuńcze, świadczenia z ubezpieczenia społecznego, sprawy mieszkaniowe, kwestie związane z sytuacją osób pozbawionych wolności itd. W związku ze skomplikowaną sytuacją rodzinną, bytową i zawodową osób korzystających z porad (głównie klientów pomocy społecznej), sprawy nierzadko były wielowątkowe. Dla osób otrzymujących porady, stanowiły one realną i konkretną pomoc w rozwiązywaniu trudnych problemów osobistych oraz rodzinnych.

8.2.2. Poradnictwo psychologiczne

W roku sprawozdawczym pomoc psychologiczna odbywała się w formie konsultacji, poradnictwa oraz terapii krótko- i długoterminowej, z przewagą tej ostatniej. Najczęściej terapia miała charakter indywidualny. Do psychologa, który udziela pomocy w KIS, zgłaszały się osoby z różnymi problemami osobistymi, rodzinnymi, emocjonalnymi, zaburzeniami nastroju, zaburzeniami lękowymi, a także problemami natury osobowościowej. Odbyło się również kilka spotkań o charakterze interwencji kryzysowej. Ponadto psycholog uczestniczył w spotkaniach ojca z dzieckiem, realizowanych w taki sposób na podstawie decyzji Sądu.

Po wstępnych konsultacjach psycholog podejmował decyzję co do właściwej formy pomocy, ustalał z klientem zasady współpracy lub kierował go do innego specjalisty. W 2024 roku z pomocy psychologicznej skorzystało 76 osób, w tym 44 osoby w ramach programu dotyczącego prac społecznie użytecznych. Udzielono ponad 500 porad.

9. PROJEKTY SPOŁECZNE MOPS

9.1. Projekt pn. „Dla dobra rodziny”

Celem projektu jest rozwój, podniesienie jakości oraz dostępności usług wsparcia dla 40 rodzin zamieszkujących w Siemianowicach Śląskich, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych lub w kryzysie poprzez zapewnienie im indywidualnego, grupowego wsparcia oraz rozszerzenie oferty placówek wsparcia dziennego dla 89 dzieci w okresie od 01.09.2024 roku – 30.06.2029 roku. Rodzinom mającym problemy opiekuńczo - wychowawcze i w prowadzeniu gospodarstwa domowego zaproponowane zostanie wsparcie w formie rodzin wspierających, treningu kompetencji wychowawczych, grupy samopomocowej, konsultacji psychologicznych. Wsparciem objęci zostaną również wychowankowie placówek wsparcia dziennego dla dzieci, którzy będą mogli skorzystać między innymi z zajęć z dietetykiem, jogi, zumbi, pilates, rytmiki, dogoterapii, alpakoterpii, wsparcia terapeutycznego.

W okresie od 01.09.2024 roku do 31.12.2024 roku zrealizowano następujące działania:

- w ramach zadania 1 - „Wsparcie siemianowickich rodzin”:
 - zatrudniono 2 asystentów rodziny w pełnym wymiarze czasu pracy (2 etaty);
 - dla asystentów rodziny zostały zakupione jednorazowe bilety komunikacji miejskiej niezbędne do wykonywania pracy;
- w ramach zadania 4 – „Rozwijanie kreatywności wychowanków Placówek”:
 - zatrudniono psychologa na 0,5 etatu;
 - przeprowadzono zajęcia z dogoterapii dla dzieci z Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci;
- w ramach zadania 6 – „Wycieczki edukacyjne i wyjścia do instytucji kultury”:
 - zorganizowano wyjście do instytucji kultury (kino);
- w ramach zadania 7 – „Szkolenia dla kadry merytorycznej”:
 - przeprowadzono dla kadry merytorycznej szkolenie dotyczące przeciwdziałania dyskryminacji i uwzględniania specyficznych potrzeb osób narażonych na dyskryminację ze względu na cechy prawnie chronione.

Przewidziano, że w całym okresie realizacji projektu wsparciem zostanie objętych łącznie 129 osób. Na dzień 31.12.2024 r. wsparciem objęte zostały 53 osoby, co stanowi 41,09 % osób przewidzianych do objęcia działaniami w okresie realizacji projektu.

Nie przewidziano udziału osób niepełnosprawnych w projekcie.

9.2. Projekt pn. „Aktywny KIS”

Realizacja projektu rozpoczęła się w listopadzie 2024 r. Projekt jest realizowany w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021 – 2027, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego +.

Projekt „Aktywny KIS” skierowany jest do mieszkańców Siemianowic Śląskich w wieku aktywności zawodowej (mężczyźni od 18 do 64 roku życia, kobiety od 18 do 62 roku życia). Jego grupę docelową stanowią osoby długotrwale bezrobotne oraz bierne zawodowo. Celem projektu jest przywrócenie możliwości lub zdolności uzyskania zatrudnienia albo innej formy aktywności społecznej, rozwinięcie lub wzmocnienie samodzielności życiowej i społecznej oraz zapobieganie procesom ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego.

W roku sprawozdawczym w toku projektu przeprowadzono działania związane z zamówieniami publicznymi oraz naborem uczestników (zrekrutowano 25 osób).

9.3. Program „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024

MOPS otrzymał na realizację wyżej wymienionego programu kwotę w wysokości 85.833,00 zł, z której wykorzystał 76.579,65 zł.

Celem było czasowe odciążenie członków rodziny lub opiekunów osób niepełnosprawnych od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki, zapewnienie im czasu na odpoczynek i regenerację. Wsparciem objęto 11 opiekunów osób o znacznym stopniu niepełnosprawności. Usługi były świadczone w formie pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.

W ramach programu w okresie od 01.04.2024 r. do 31.12.2024 r. zrealizowano 1.547 godzin opieki wytchnieniowej.

9.4. Program „Korpus Wsparcia Seniorów – na rok 2024”.

Program ośłonowy "Korpus Wsparcia Seniorów w Siemianowicach Śląskich" na rok 2024 został przyjęty przez Radę Miasta Siemianowic Śląskich Uchwałą Nr 826/2024 w dniu 21 marca 2024 roku.

Cele programu to:

- wsparcie finansowe gmin w zakresie organizowania usług opiekuńczych świadczonych w formule usług sąsiedzkich;
- wsparcie finansowe gmin w realizacji usług opiekuńczych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość” mającej na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych.

Program obejmował dwa moduły. Moduł I był realizowany w okresie od 08.08.2024 r. do 31.12.2024 r., moduł II – w okresie od 18.07.2024 r. do 31.12.2024 r. W toku programu zrealizowano następujące działania:

- łącznie 371 godzin usług sąsiedzkich dla 4 seniorów (w wieku 60 lat i więcej) - pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, podstawowa opieka higieniczno-pielęgnacyjna, przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji, oraz, w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem; w ramach usług sąsiedzkich zatrudniono na umowach cywilno-prawnych 4 osoby z najbliższego otoczenia osób wymagających wsparcia;
- usługi teleopieki dla 172 osób (dofinansowanie kosztów użytkowania opasek bezpieczeństwa zakupionych w ramach programu „Korpus Wsparcia Seniorów” - edycja na rok 2022);
- promocja programu: ulotki i plakaty, publikacja artykułu w Dzienniku Zachodnim;
- wypłata wynagrodzeń w formie dodatków specjalnych dla pracowników MOPS bezpośrednio zaangażowanych w realizację programu, zgodnie z obowiązującym regulaminem wynagradzania.

9.5. Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024

MOPS otrzymał na realizację programu kwotę w wysokości 487.152,00 zł. Zadanie zostało zrealizowane na kwotę 440.648,22 zł.

Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym, poprzez:

- poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia;
- wsparcie osób niepełnosprawnych oraz zapewnienie pomocy adekwatnej do potrzeb;
- uczestnictwo osób niepełnosprawnych w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych lub sportowych itp.

W 2024 roku wsparciem objętych zostało łącznie 16 osób niepełnosprawnych, co stanowi 133,33 % zaplanowanej liczby uczestników. Zrealizowano 8.682 godziny usług asystencji osobistej.

9.6. Programy oraz inicjatywy wspierające rodziny

9.6.1. Program „Asystent Rodziny na rok 2024”

MOPS otrzymał w ramach powyższego programu dotację z Funduszu Pracy przeznaczoną na:

- dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystentów rodziny - w kwocie 83.543,67 zł;
- dofinansowanie kosztów wypłaty dodatków do wynagrodzeń dla asystentów rodziny - w kwocie 9.000 zł.

9.6.2. Rządowy program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2024 roku

W ramach powyższego programu MOPS otrzymał dotację z Funduszu Pracy w kwocie 82.000 zł, przeznaczoną na dofinansowanie do wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka.

9.6.3. Promocja Rodzicielstwa Zastępczego

W 2024 roku MOPS kontynuował działania mające na celu pozyskanie rodzin zastępczych i promowanie rodzicielstwa zastępczego na festynach miejskich (Dni Siemianowic, Piknik Zdrowia) a także podczas festynu „Heaven Wins”. Ulotki i plakaty promujące rodzicielstwo zastępcze zostały przekazane m.in. do instytucji oświatowych (szkoły, przedszkola), bibliotek, Sądu Rejonowego, stowarzyszenia Nowy Dom. Ponadto banery i rollupy promujące rodzicielstwo zastępcze zostały ustawione w instytucjach kulturalnych i sportowych na terenie Siemianowic Śląskich. Rodzicielstwo zastępcze promowane było również w lokalnej prasie i mediach społecznościowych zajmujących się przedmiotową problematyką. Strona na Facebook'u, prowadzona przez MOPS, jest poświęcona m.in. promocji rodzicielstwa zastępczego. Elementem działań promocyjnych był również wywiad w Radiu Katowice. Ponadto 18 czerwca 2024 roku w Willi Fitznera odbył się „Podwieczorek dla rodzin zastępczych”, podczas którego rodziny zastępcze zostały uhonorowane za wieloletnią pracę na rzecz dzieci.

9.7. Program pn. „Aktywny Samorząd”

W 2024 roku MOPS kontynuował realizację wyżej wymienionego programu finansowanego ze środków PFRON. W ciągu roku sprawozdawczego wydatkowano środki w łącznej kwocie 319.973,80 zł. W programie „Aktywny Samorząd” wyodrębniono dwa moduły. W ramach modułu I złożono 45 wniosków. Zrealizowano 39 z nich. Natomiast w module II złożono 52 wnioski, z których 48 rozpatrzono pozytywnie.

Dofinansowanie przyznane w ramach modułu I dotyczyło: specjalistycznego sprzętu komputerowego, wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, naprawy wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, dofinansowania do przedszkola, protezy, nadstawki elektrycznej do wózka ręcznego, przystosowania samochodu, prawa jazdy, refundacji kosztów energii elektrycznej. Natomiast w ramach modułu II przedmiotem dofinansowania była pomoc w uzyskaniu wykształcenia poprzez dofinansowanie kosztów edukacji w szkole policealnej, kolegium lub szkole wyższej (studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe lub doktoranckie prowadzone przez szkoły wyższe w systemie stacjonarnym/dziennym

lub niestacjonarnym/wieczorowym/zaocznym lub eksternistycznym, w tym również za pośrednictwem Internetu).

9.8. Akcja pn. „Paczuszka dla Staruszka”

MOPS organizuje i koordynuje powyższą świąteczną akcję już od kilku lat. Akcja polega na zbieraniu paczek oraz przekazywaniu ich w okresie świątecznym najbardziej potrzebującym osobom starszym. Cieszy się sporym zainteresowaniem mieszkańców Siemianowic Śląskich. W 2024 roku udało się zebrać niespełna 100 paczek, które zostały przekazane przez siemianowickie instytucje, stowarzyszenia, firmy oraz osoby prywatne. Paczki zawierały produkty żywnościowe, artykuły świąteczne, kartki z życzeniami.

9.9. Nowe projekty

W 2024 roku MOPS pozyskał dofinansowanie na realizację poniższych projektów.

1) „Usługi społeczne w Siemianowicach Śląskich” w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027, współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego + w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego, Priorytet FESL.07 Fundusze Europejskie dla społeczeństwa, Działanie FESL.07.04 - Usługi społeczne.

2) „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością dla Jednostek Samorządu Terytorialnego” – edycja 2025, dofinansowany z Funduszu Solidarnościowego.

Wyżej wymienione projekty będą realizowane w roku 2025. Szczegółowe informacje na ich temat będą zawarte w sprawozdaniu z działalności MOPS w 2025 roku.

10. WYBRANE ZAGADNIENIA Z DZIAŁALNOŚCI MOPS

10.1. Wsparcie dla rodzin biologicznych oraz rodzinna piecza zastępcza

10.1.1. Postępowania administracyjne z zakresu opłat rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

MOPS prowadzi postępowania administracyjne w przedmiocie ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej jako jednostka właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo-wychowawczej. Ustalenie opłaty następuje w drodze decyzji administracyjnej, od której służy odwołanie na zasadach określonych w Kodeksie postępowania administracyjnego.

Obowiązek ustalania opłat wynika z zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, natomiast szczegółowe warunki ich umarzania w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odraczania terminu płatności, rozkładania na raty lub odstąpienia od ustalania opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, reguluje uchwała nr 702/2023 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 22.06.2023 roku. Decyzja w sprawie ustalenia lub odstąpienia od ustalania opłaty wydawana jest na podstawie zgromadzonych dokumentów umożliwiających rozeznanie sytuacji socjalno-bytowej rodziny.

Zgodnie z zapisami wyżej wymienionej ustawy rodzice ponoszą opłatę od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej i odpowiadają za nią solidarnie. Odsetki ustawowe od opłaty są naliczane od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym decyzja ustalająca opłatę stała się ostateczna. Należności z tytułu nie ponoszenia opłaty podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. W ramach prowadzonych postępowań administracyjnych wydano 304 decyzje dotyczące przedmiotowej opłaty, z których 294 dotyczyły odstąpienia od jej ustalenia. Najczęstsze powody odstąpienia od ustalania opłaty to: dochody nie przekraczające kryterium dochodowego, niepełnosprawność, bezrobocie, wychowywanie przez rodzinę innych małoletnich dzieci, a także partycypowanie w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej poprzez płacenie alimentów na ich rzecz.

W 10 przypadkach wydano decyzje naliczające rodzicom biologicznym opłatę za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

10.1.2. Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej

Dziecko, które nie ma zapewnionej opieki i wychowania ze strony rodziców biologicznych, jest umieszczane w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

- spokrewniona;
- niezawodowa;
- zawodowa, w tym pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i specjalistyczna;

2) rodzinny dom dziecka.

Ustanowiona przez sąd rodzina zastępcza zostaje objęta opieką organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Poza ustawową pomocą finansową na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej, może ona liczyć na wsparcie w innych formach, chociażby poprzez opiekę i wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, pracownika socjalnego czy poprzez poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, pedagogiczne).

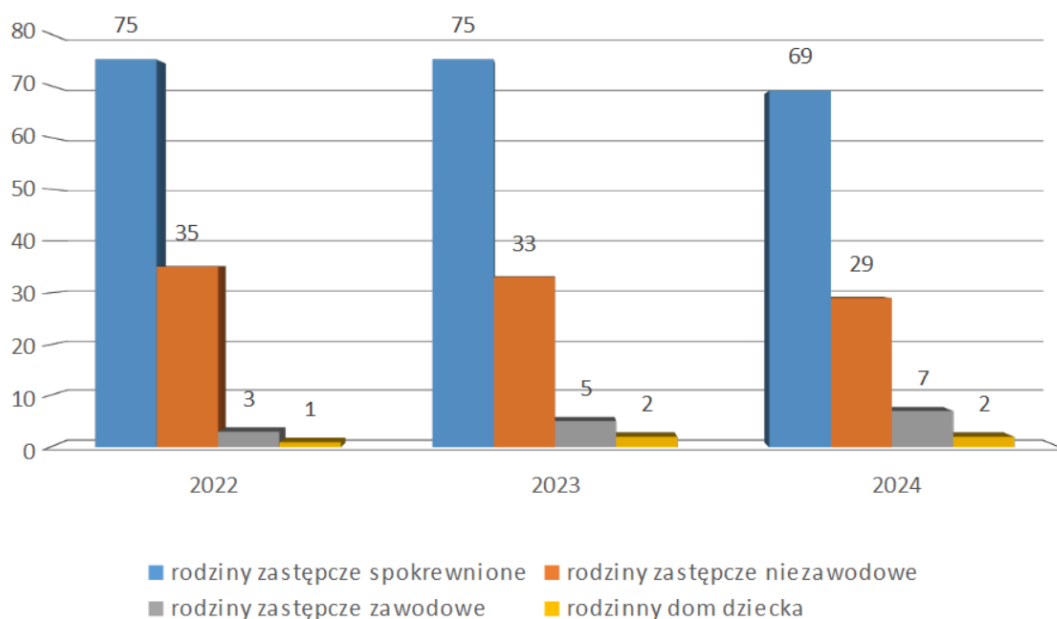
1) Liczba podmiotów pełniących funkcję rodzinnej pieczy zastępczej.

Na terenie Siemianowic Śląskich funkcjonują rodziny zastępcze zawodowe, niezawodowe, spokrewnione oraz rodzinne domy dziecka (RDD).

W roku 2024 w Siemianowicach Śląskich w ramach rodzinnej formy pieczy zastępczej funkcjonowało 105 rodzin zastępczych (w tym 69 rodzin zastępczych spokrewnionych, 29 rodzin zastępczych niezawodowych, 7 rodzin zastępczych zawodowych) oraz 1 rodzinny dom dziecka. Ponadto dzieci z Siemianowic Śląskich przebywały w drugim rodzinnym domu dziecka, funkcjonującym w Szczyrku. W roku sprawozdawczym utworzono 2 rodziny zastępcze zawodowe: jedną w Sosnowcu, a drugą w Będzinie, która pełni funkcję pogotowia rodzinnego.

Poniższy wykres przedstawia strukturę rodzinnej pieczy zastępczej na przestrzeni trzech ostatnich lat.

Wykres nr 5. Struktura rodzinnej pieczy zastępczej wg rodzaju w latach 2022 - 2024.

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

2) Liczba dzieci w poszczególnych rodzajach rodzinnej pieczy zastępczej.

Podobnie jak w latach poprzednich, w 2024 roku najwięcej było rodzin zastępczych wychowujących 1 przyjęte dziecko - ich liczba wyniosła 72, rodzin zastępczych opiekujących się dwojgiem dzieci było 20. Szczegółowe informacje są zawarte w poniższej tabeli.

Tabela nr 7. Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka w 2024 r., według liczby przyjętych dzieci.

Liczba przyjętych dzieci	Liczba				
	Rodziny spokrewnione	Rodziny niezawodowe	Rodziny zawodowe	Rodzinne domy dziecka	Razem
Rodziny z 1 dzieckiem	48	22	2	0	72
Rodziny z 2 dziećmi	14	4	1	1	20
Rodziny z 3 dziećmi	6	2	1	0	9
Rodziny z 4 dziećmi	1	1	2	0	4
Rodziny z 5 dziećmi	0	0	1	0	1

Rodziny z 6 i więcej dzieci	0	0	0	1	1
Razem	69	29	7	2	107

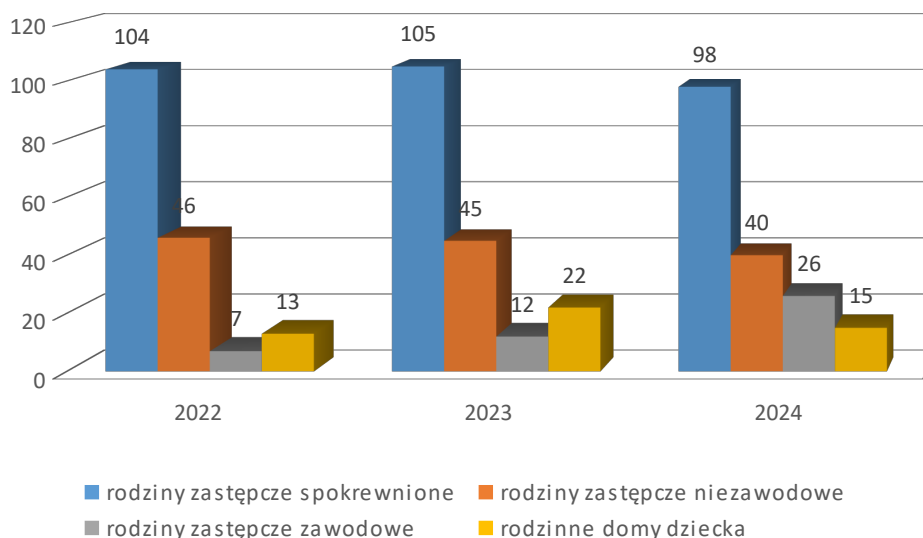
Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

3) Typy rodzinnej formy pieczy zastępczej i liczba dzieci w nich umieszczonych.

W roku sprawozdawczym w rodzinnej pieczy zastępczej przebywały 179 dzieci: 98 w rodzinach zastępczych spokrewnionych, 40 w rodzinach zastępczych niezawodowych, 26 w rodzinach zastępczych zawodowych, 15 w rodzinnych domach dziecka (narastająco od początku roku).

Poniższy wykres przedstawia strukturę rozmieszczenia dzieci w 3 ostatnich latach.

Wykres nr 6. Liczba dzieci wg typu rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2022 – 2024.

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

4) Wiek dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka.

Dane w poniższej tabeli wskazują na fakt, że najwięcej dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej jest w wieku 7-13 lat oraz w wieku 14-18 lat. Ponadto

znaczna grupa osób osiągających pełnoletność zdecydowała się na pozostanie w rodzinnej pieczy zastępczej, jednocześnie kontynuując naukę.

Tabela nr 8. Wiek dzieci w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka w roku 2024.

Przedział wiekowy	Liczba dzieci				
	Rodziny spokrewnione	Rodziny niezawodowe	Rodziny zawodowe	Rodzinne domy dziecka	Razem
0-3	1	2	5	7	15
4-6	8	1	9	4	22
7-13	32	17	6	1	56
14-18	34	12	3	-	49
powyżej 18	23	8	3	3	37
Razem	98	40	26	15	179

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

5) Liczba dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności/orzeczenie o stopniu niepełnosprawności w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka.

Ze względu na zły stan zdrowia (choroby przewlekłe, w tym choroby sprzężone) część wychowanków rodzin zastępczych posiada orzeczenie o niepełnosprawności (dzieci w wieku do lat 16) lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (po ukończeniu 16 lat). W roku sprawozdawczym wśród 179 dzieci było 25 mających orzeczoną niepełnosprawność albo stopień niepełnosprawności.

6) Wiek osób pełniących funkcję rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka.

W roku 2024 największą część rodzin zastępczych stanowiły rodziny, w których osoby pełniące tę funkcję były w wieku 61-70 lat (32 osoby). Znaczną grupę stanowili również rodzice zastępczy w wieku 51-60 lat (27 osób). Rodziców zastępczych w przedziale wiekowym 41-50 lat było 18. Wśród rodziców zastępczych nie było osób zaliczanych do najmłodszej kategorii wiekowej (wiek do 21 lat).

Tabela nr 9. Wiek osób pełniących funkcję rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka w roku 2024.

Wiek osoby	Rodziny spokrewnione	Rodziny niezawodowe	Rodziny zawodowe	Rodzinny dom dziecka	Razem
Do 21 lat	0	0	0	0	0
22-30	2	2	0	0	4
31-40	4	6	1	0	11
41-50	3	12	3	0	18
51-60	19	4	3	1	27
61-70	30	1	0	1	32
71 lat i więcej	11	4	0	0	15
Razem	69	29	7	2	107

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

7) Rodzaje sieroctwa.

Najczęstszym rodzajem sieroctwa wśród dzieci umieszczonych w różnych typach rodzin zastępczych i rodzinnych domach dziecka jest sieroctwo społeczne, tj. stan, w którym dziecko jest pozbawione opieki rodzicielskiej z innych powodów, niż śmierć rodziców. Przykładami powodów sieroctwa społecznego są: dezintegracja rodziny (w wyniku rozwodu lub braku związków emocjonalnych), niewłaściwe wypełnianie funkcji opiekuńczo – wychowawczych wobec małoletnich (rażące zaniedbania, często zagrażające zdrowiu, a nawet życiu dzieci), uzależnienia rodziców (m.in. alkoholizm i narkomania), choroby psychiczne lub somatyczne rodziców. Powyższe zjawisko w 2024 roku dotyczyło 133 dzieci. Ze względu na pólsieroctwo (śmierć jednego z rodziców przy jednoczesnych niewystarczających kompetencjach wychowawczych drugiego rodzica) w rodzinach zastępczych przebywało 31 dzieci, natomiast z powodu sieroctwa zupełnego (śmierć obojga rodziców) pod opieką rodzin zastępczych znajdowało się 15 dzieci.

Tabela nr 10. Rodzaje sieroctwa wśród dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w 2024 roku.

Rodzaje sieroctwa	Sieroctwo zupełne	Półsieroctwo	Sieroctwo społeczne	Razem
Liczba dzieci	15	31	133	179

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

8) Rodzinne domy dziecka.

W 2024 r. w Siemianowicach Śląskich funkcjonował jeden rodzinny dom dziecka (RDD). Pod opieką RDD (narastająco od początku roku) łącznie przebywało 13 dzieci. RDD jest objęty pomocą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Osoba prowadząca RDD stale podnosi swoją wiedzę oraz kompetencje poprzez udział w szkoleniach. W roku sprawozdawczym były to następujące szkolenia: „Emocje a przemoc w rodzinie”, „Zaburzenia zachowania a zaburzenia lękowe u dzieci i młodzieży”, „Edukacja to relacja”. Ponadto osoba prowadząca RDD uczestniczyła w grupie wsparcia dla rodzin zastępczych.

Drugi RDD funkcjonował w Szczyrku do sierpnia 2024 roku. Pod opieką osoby sprawującej funkcję RDD w roku sprawozdawczym znajdowało się 2 wychowanków (w wieku 19 i 22 lat).

9) Świadczenia finansowe na rzecz rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

MOPS wypłacił funkcjonującym rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka następujące świadczenia:

- **2.181.704,93 zł** - świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dzieci i pełnoletnich wychowanków w rodzinach zastępczych i rodzinnym domu dziecka;
- **27.000 zł** - jednorazowe świadczenie na pokrycie kosztów związanych z potrzebami 28 dzieci przyjmowanych do 13 rodzin zastępczych i rodzinnego domu dziecka;
- **47.687,49 zł** - środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla 2 osób prowadzących rodzinny dom dziecka;
- **819,06** - środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla 2 rodzin zastępczych zawodowych;

- 1 osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka i 1 rodzinie zastępczej niezawodowej przyznano świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzenia losowego w łącznej kwocie **4.651,84 zł**;
- 1 osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka i 3 rodzinom zastępczym zawodowym przyznano dofinansowanie do wypoczynku dla dzieci poza miejscem zamieszkania w kwocie **17.000 zł**;
- wynagrodzenia wraz z pochodnymi w łącznej kwocie **604.853 zł** dla:
 - 6 rodzin zastępczych zawodowych,
 - 1 rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego,
 - 2 osób prowadzących 2 rodzinne domy dziecka,
 - 4 osób zatrudnionych do pomocy, w tym: 2 osób w jednym rodzinnym domu dziecka i 2 osób w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego,
 - 1 rodziny pomocowej.Łączna liczba świadczeń wyniosła 115.

10) Szkolenia dotyczące pieczy zastępczej.

W 2024 r. MOPS skierował 4 osoby na szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej oraz 1 osobę na szkolenie uprawniające do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Szkolenia zostały przeprowadzone przez Stowarzyszenie na Rzecz Rodziny i Zastępczego Rodzicielstwa Nowy Dom. Kandydaci zostali poddani diagnozie psychologiczno-pedagogicznej przeprowadzonej pod kątem spełniania przez nich warunków w zakresie posiadania predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W roku sprawozdawczym odbyło się szkolenie dla funkcjonujących rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinny dom dziecka w celu podniesienia ich kompetencji w opiece nad dziećmi. Temat szkolenia brzmiał „Jak radzić sobie z trudnymi emocjami i zachowaniami dziecka – praktyczne rozwiązania, świadomość rodziców zastępczych, ich postawy, nastawienie, sposób reagowania”. Szkolenie w wymiarze 20 godzin lekcyjnych objęło 15 osób.

10.1.3. Asystenci rodziny

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych mogą zostać objęte wsparciem asystenta rodziny. Praca asystenta rodziny stanowi istotny element systemowych działań, nakierowanych na przewyższanie trudnych sytuacji życiowych rodzin, podejmowanych na terenie miasta Siemianowice Śląskie. Ta forma wsparcia jest wyrazem troski o dobro rodziny, a w szczególności dzieci.

Asystent rodziny podejmuje współpracę z rodziną na wniosek pracownika socjalnego, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i analizie sytuacji rodziny. Jeżeli zostaje stwierdzona konieczność udzielenia pomocy w formie wsparcia asystenta rodziny, pracownik socjalny wnioskuję do Dyrektora MOPS o jego przydzielenie. Zgodnie z zarządzeniem wewnętrznym Dyrektora MOPS, decyzja o objęciu rodziny wsparciem asystenta rodziny jest podejmowana na posiedzeniu powołanego do tego celu zespołu w ramach MOPS, w którym uczestniczy pracownik socjalny pracujący z rodziną, asystent rodziny oraz kierownik Działu Pieczy Zastępczej. W roku sprawozdawczym ze wsparcia asystentów rodziny korzystało łącznie 65 rodzin.

Również sąd rodzinny, w drodze postanowienia, decyduje o udzieleniu rodzinie wsparcia w formie pomocy asystenta rodziny. Procedura przyznania rodzinie asystenta rodziny jest taka sama, jak opisana powyżej. W 2024 roku łączna liczba rodzin, z którymi asystenci rodziny pracowali na podstawie postanowienia sądu, wynosiła 15 (w tym 4 rodziny, które zostały objęte wsparciem asystenta rodziny w ciągu roku sprawozdawczego).

Poniższa tabela zawiera informacje o liczbie rodzin oraz dzieci objętych pomocą asystenta rodziny w 2023 i 2024 roku.

Tabela nr 11. Rodziny i dzieci objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2023-2024.

Lp.	Rodzaj rodziny	Liczba rodzin		Liczba dzieci w rodzinach	
		2023	2024	2023	2024
1	Pełna	30	29	73	69

2	Niepełna	39	36	77	83
Razem		69	65	150	152

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

W latach 2023-2024 liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny nie zmieniła się znacząco.

Asystent rodziny, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej (jeżeli dziecko jest umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej), w konsultacji z pracownikiem socjalnym, opracowuje oraz realizuje plan pracy z rodziną. Dokument ten obejmuje zakres realizowanych działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, a także zawiera terminy ich realizacji i przewidywane efekty.

Asystent rodziny uczestniczy w grupach roboczych dotyczących rodzin, w których została wszczęta procedura Niebieskiej Karty. W roku sprawozdawczym asystenci rodziny udzielili wsparcia 5 rodzinom, w których wszczęto tę procedurę. Dla porównania: w 2023 roku było 7 takich rodzin. W roku 2024 asystent rodziny wszczął jedną procedurę Niebieskiej Karty.

W ramach działań na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin, asystenci rodziny informują o możliwości zapisania dzieci na zajęcia do Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci. W roku 2024 asystenci rodziny ściśle współpracowali z wychowawcami zatrudnionymi w Zespole. Ponadto brali udział w posiedzeniach zespołów ds. oceny sytuacji dziecka i wspólnie z innymi specjalistami uczestniczyli w opracowaniu planu pomocy dziecku. W 2024 roku asystenci rodziny pracowali z 17 rodzinami objętymi pomocą Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego dla Dzieci. W tych rodzinach było 28 dzieci.

Asystent rodziny pracuje także z rodzicami biologicznymi, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Wspiera ich w działaniach zmierzających do powrotu dzieci pod ich opiekę, w związku z tym współpracuje m.in. z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej lub przedstawicielami instytucjonalnej pieczy zastępczej, w której przebywają dzieci, a także uczestniczy w zespołach ds. oceny sytuacji dziecka

umieszczonego w instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej. W 2024 roku asystenci rodziny pracowali z 16 rodzinami, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. W efekcie podejmowanych działań do rodziców biologicznych powróciło 1 dziecko.

Zadania asystenta rodziny są określone również w ustawie z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, zgodnie z którą asystent koordynuje działania w zakresie poradnictwa m.in. dla kobiet w okresie ciąży i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, oraz rodzin z dzieckiem posiadającym zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju lub w czasie porodu.

W roku sprawozdawczym nie było rodzin zgłaszających potrzebę objęcia wsparciem asystenta zgodnie z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Asystenci rodziny w 2024 roku poszerzyli swoją wiedzę i kompetencje zawodowe dzięki uczestnictwu w wielu konferencjach oraz szkoleniach, organizowanych m.in. przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego, Śląski Urząd Wojewódzki i inne instytucje.

W 2024 roku MOPS rozpoczął realizację projektu pn. „Dla dobra rodziny”. W ramach działań projektowych zatrudniono dodatkowo dwóch asystentów rodziny, którzy wspierają rodziny w poprawie ich funkcjonowania - w roku sprawozdawczym ich wsparcie objęło 10 rodzin, w których jest łącznie 20 dzieci.

10.1.4. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wykonują zadania zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Koordynatorzy współpracują z rodzinami zastępczymi oraz rodzinnym domem dziecka na ich wniosek. W 2024 roku pięciu zatrudnionych przez MOPS koordynatorów wspierało 83 rodziny zastępcze oraz 1 rodzinny dom dziecka.

Rodziny zastępcze, które nie wnioskowały o wsparcie koordynatora, są objęte pomocą specjalisty pracy z rodziną. W 2024 roku specjalista pracy z rodziną miał pod opieką 22 rodziny zastępcze (w tym: 4 rodziny zastępcze zawodowe, 5 rodzin

zastępczych niezawodowych, 13 rodzin zastępczych spokrewnionych) oraz 1 rodzinny dom dziecka, który funkcjonował w Szczyrku.

Poniższa tabela zawiera informacje na temat liczby różnych form rodzinnej pieczy zastępczej, z którymi pracowali koordynatorzy.

Tabela nr 12. Wsparcie różnych form rodzinnej pieczy zastępczej przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w 2024 roku.

Formy	Liczba
Rodziny zastępcze spokrewnione	56
Rodziny zastępcze niezawodowe	24
Rodziny zastępcze zawodowe	3
Rodzinny dom dziecka	1
Razem	84

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

Koordynator lub pracownik socjalny, we współpracy z psychologiem, wydaje dla sądu opinie o osobach będących kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W 2024 r. na wnioszek sądu wydano 16 takich opinii.

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, we współpracy z ustanowioną przez sąd rodziną zastępczą lub rodzinnym domem dziecka, sporządza roczny plan pracy. Następnie plan jest realizowany, czego podsumowaniem jest roczne sprawozdanie z pracy z rodziną zastępczą. Obowiązkiem koordynatora jest również sporządzanie okresowej oceny sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej. Ocena jest sporządzana na bazie kontaktów z rodziną zastępczą oraz posiedzeń zespołu, który tworzą przedstawiciele instytucji wspierających rodzinę i dziecko, odpowiednio do sytuacji dziecka. W skład zespołu wchodzi pracownicy instytucji oświatowych (psycholodzy, pedagodzy, wychowawcy), kuratorzy sądowi, przedstawiciele ośrodka adopcyjnego, asystenci rodziny, pracownicy socjalni, a także opiekunowie zastępczy i rodzice biologiczni. W roku sprawozdawczym odbyło się 247 posiedzeń zespołów.

Obszarem działania koordynatorów jest również współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami i innymi podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny – celem jest koordynacja działań wspierających.

Dzięki stałemu kontaktowi z rodziną, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej jest w stanie zdiagnozować jej problemy, określić potrzeby i udzielić stosownego wsparcia.

10.2. Umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej

W Siemianowicach Śląskich w 2024 roku instytucjonalna piecza zastępcza była realizowana przez następujące placówki:

- Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą nr 1 (w skrócie POW nr 1),
- Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą nr 2 (w skrócie POW nr 2),
- Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą nr 3 (w skrócie POW nr 3).

Wymienione placówki prowadziły swoje działania w pięciu całodobowych mieszkaniach koedukacyjnych, które łącznie są przeznaczone dla 38 dzieci. Pobyt wychowanków w instytucjonalnej pieczy zastępczej jest dozwolony również po osiągnięciu przez nich pełnoletności, do czasu ukończenia 25 roku życia, jeżeli kontynuują naukę. Placówki Opiekuńczo – Wychowawcze spełniają podstawowe funkcje rodziny w zakresie opieki i wychowania zapewniając podopiecznym wszechstronną opiekę oraz stwarzając sprzyjające warunki do prawidłowego rozwoju. Ponadto Placówki współpracują z rodzinami dzieci w celu usprawnienia ich umiejętności opiekuńczo – wychowawczych oraz stworzenia możliwości dla ewentualnego powrotu do domu rodzinnego.

Pomimo tego, że w Siemianowicach Śląskich w ramach trzech Placówek funkcjonowało pięć mieszkań zapewniających łącznie 38 miejsc, w roku sprawozdawczym zachodziła konieczność umieszczania dzieci również poza miastem. Wynika to z faktu, że liczba dzieci, którym MOPS jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej był zobowiązany zapewnić miejsce, była większa, niż liczba wolnych miejsc zapewnionych przez POW nr 1, POW nr 2, POW nr 3, jak również podmioty rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2024 roku MOPS umieścił w instytucjonalnej pieczy zastępczej łącznie 30 dzieci. Część z nich w ciągu roku zmieniała formę pieczy zastępczej. Szczegółowe informacje na ten temat przedstawiają się następująco:

- 8 dzieci zostało bezpośrednio i docelowo umieszczonych w POW nr 1, nr 2, nr 3

w Siemianowicach Śląskich;

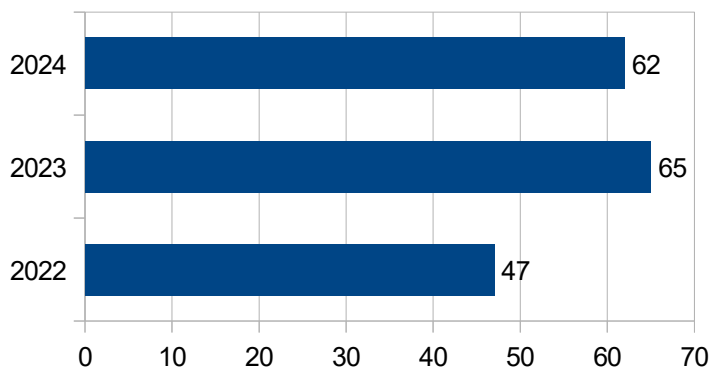
- 7 dzieci zostało tymczasowo umieszczonych w POW nr 1, nr 2, nr 3 w Siemianowicach Śląskich, a następnie:
 - 2 z nich zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących poza miastem Siemianowice Śląskie;
 - 2 zostało umieszczonych w rodzinie zastępczej na terenie Siemianowic Śląskich;
 - 3 zostały umieszczone w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej.
- 15 dzieci zostało umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza miastem Siemianowice Śląskie, w tym 2 dzieci w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, a 3 dzieci w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej.

Natomiast w rodzinnej pieczy zastępczej MOPS umieścił łącznie 32 dzieci, zgodnie z poniższym wykazem:

- 26 dzieci zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Siemianowic Śląskich;
- 6 dzieci zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych poza miastem Siemianowice Śląskie.

Poniżej znajduje się wykres obrazujący liczbę dzieci, które MOPS umieścił w pieczy zastępczej w latach 2022 – 2024. Analiza danych prowadzi do wniosku, że w roku 2023 nastąpił wyraźny wzrost, a później, w latach 2023 – 2024 liczba dzieci utrzymywała się na stałym poziomie.

Wykres nr 7. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2022 – 2024.

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

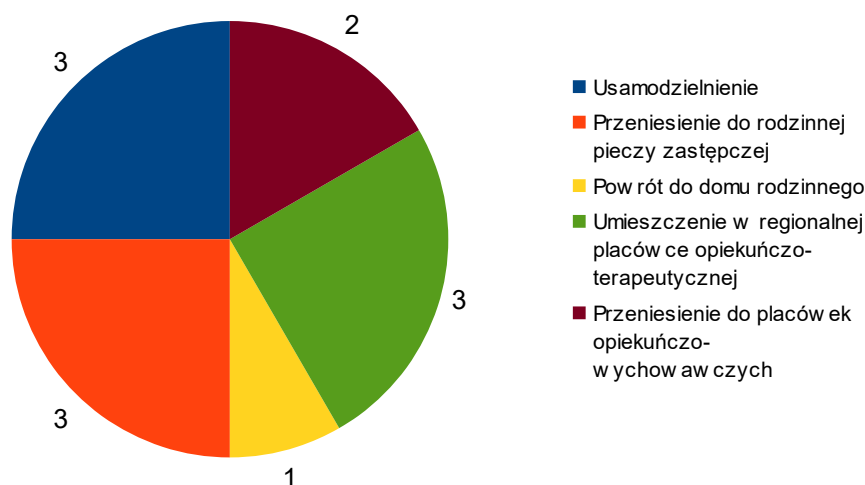
Szczególne trudności sprawia zapewnienie opieki dzieciom w wieku do dziesiątego roku życia. Zgodnie z art. 95 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, takie dzieci powinny zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej, niestety nie ma dostatecznej liczby chętnych osób – kandydatów na rodziców zastępczych. MOPS zapewnia małoletnim miejsca w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie całej Polski. W roku sprawozdawczym dzieci zostały umieszczone w rodzinach zastępczych w Legionowie (woj. mazowieckie), Szczytnie (woj. warmińsko-mazurskie), Rawiczu (woj. wielkopolskie), Limanowej (woj. małopolskie), Chorzowie i Sierakowicach (woj. śląskie) oraz Dębicy (woj. podkarpackie).

Podobnie trudne jest znalezienie miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Pomimo tego, w wyniku wieloletniej dobrej współpracy z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi i organizatorami pieczy, MOPS umieścił dzieci z Siemianowic Śląskich w odpowiednich placówkach poza miastem Siemianowice Śląskie.

W 2024 roku 12 wychowanków opuściło instytucjonalną pieczę zastępczą funkcjonującą na terenie Siemianowic Śląskich, w tym:

- 3 osoby po osiągnięciu pełnoletności rozpoczęły proces usamodzielnienia;
- 3 dzieci zostało umieszczonych w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej;
- 2 dzieci zostało przeniesionych do placówek opiekuńczo-wychowawczych poza miastem Siemianowice Śląskie;
- 2 dzieci zostało umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Siemianowic Śląskich;
- 1 dziecko zostało przeniesione do rodzinnej pieczy zastępczej na terenie kraju;
- 1 dziecko powróciło do domu rodzinnego.

Wykres nr 8. Przyczyny opuszczenia instytucjonalnej pieczy zastępczej przez wychowanków w 2024 roku.

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

Gdy dochodzi do umieszczenia małoletnich w innych powiatach, miasto Siemianowice Śląskie jest zobowiązane do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, a także na pokrycie średnich miesięcznych kosztów utrzymania dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. Ten obowiązek ciąży na powiecie, w którym dziecko zamieszkiwało, zanim zostało po raz pierwszy objęte pieczą zastępczą. W związku z powyższym są zawierane porozumienia między powiatami.

W 2024 r. zawarto:

- 6 porozumień z powiatami, na terenie których w rodzinnej pieczy zastępczej zostały umieszczone dzieci pochodzące z Siemianowic Śląskich;
- 15 porozumień z powiatami, na terenie których w instytucjonalnej pieczy zastępczej zostały umieszczone dzieci pochodzące z Siemianowic Śląskich.

10.3. Usamodzielnianie wychowanków pieczy zastępczej

Kwestie dotyczące osób usamodzielnianych zostały uregulowane zarówno w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jak i w ustawie o pomocy społecznej. Osoby usamodzielniane to osoby, które:

- zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - do uzyskania pełnoletności na mocy postanowień sądów pozostawały w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- zgodnie z ustawą o pomocy społecznej - do uzyskania pełnoletności przebywały w domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę lub młodzieżowym ośrodku wychowawczym.

Pełnoletni wychowankowie mogą otrzymać wsparcie w formie pieniężnej oraz niepieniężnej.

Forma pieniężna obejmuje:

- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki;
- pomoc na zagospodarowanie w formie pieniężnej lub rzeczowej;
- pomoc pieniężną na usamodzielnienie.

Forma niepieniężna obejmuje:

- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym pobyt w mieszkaniu treningowym;
- pomoc w uzyskaniu zatrudnienia;
- pomoc w postaci pracy socjalnej.

Poniższa tabela zawiera dane liczbowe dotyczące różnych form wsparcia, z których korzystali w 2024 roku usamodzielniani wychowankowie.

Tabela nr 13. Rodzaje pomocy udzielonej usamodzielnianym wychowankom w 2024 roku.

Rodzaje pomocy	Liczba wychowanków:	
	rodzin zastępczych	placówek
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	26	14
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	6	3
Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie	1	1
Praca socjalna	26	14

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

10.3.1. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki

Pomoc na kontynuowanie nauki przysługuje osobie usamodzielnianej, która kontynuuje naukę: w szkole, w zakładzie kształcenia nauczycieli, na uczelni, na kursach (jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia), u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego. Wysokość pomocy na kontynuowanie nauki wynosiła:

- w przypadku osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą - do maja 2024 r. 681 zł miesięcznie, natomiast od czerwca 2024 r. - 759 zł miesięcznie;
- w przypadku osób opuszczających dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę lub młodzieżowy ośrodek wychowawczy – 551,10 zł miesięcznie.

Otrzymująca ten rodzaj pomocy osoba usamodzielniana jest zobowiązana przedłożyć, nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy, zaświadczenie stwierdzające kontynuowanie nauki. Jeżeli osoba usamodzielniana opuszczająca pieczę zastępczą spełnia warunki określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pomoc może zostać jej przyznana bez względu na wysokość dochodu. Natomiast w przypadku osób

opuszczających ośrodki, o których mowa powyżej, dochód nie może przekraczać 200 % kwoty kryterium dochodowego.

W roku sprawozdawczym usamodzielnianym wychowankom rodzin zastępczych z tytułu przyznanej pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki wypłacono świadczenia w łącznej wysokości 170.139,53 zł, natomiast usamodzielnianym wychowankom placówek i ośrodków na kwotę 66.877,00 zł.

10.3.2. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, pomoc na usamodzielnienie jest udzielana na wniosek osób usamodzielnianych. Może zostać wypłacona nie później, niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26 roku życia. Celem przyznania tego świadczenia jest poprawa warunków mieszkaniowych usamodzielnianych osób oraz podniesienie ich kwalifikacji zawodowych (kursy, szkolenia).

W roku 2024 przedmiotową pomoc przyznano łącznie 9 osobom usamodzielnianym. Wszystkie przyznane świadczenia zostały wykorzystane na poprawę warunków mieszkaniowych (głównie remonty otrzymanych lokali z zasobów komunalnych oraz doposażenie mieszkań w meble i urządzenia gospodarstwa domowego). Pomoc na usamodzielnienie do maja 2024 r. wynosiła od 2.244 zł do 8.968 zł, natomiast w czerwcu 2024 r. kwoty te zostały zwaloryzowane do wysokości od 2.500 zł do 9.991 zł. Wysokość świadczenia uzależniona była od okresu pobytu oraz formy pieczy zastępczej, którą opuścił usamodzielniany wychowanek. Ogólna kwota przekazanej pomocy pieniężnej wyniosła 68.412 zł.

10.3.3. Pomoc na zagospodarowanie

Usamodzielniani wychowankowie mają możliwość skorzystania z pomocy na zagospodarowanie w formie pieniężnej lub rzeczowej.

W 2024 r. pomoc na zagospodarowanie w formie pieniężnej o łącznej wartości 4.544 zł przyznano 2 usamodzielnianym wychowankom. Pomoc była wypłacana w wysokości 2.272 zł na osobę. Pomoc obejmowała materiały budowlane, meble, niezbędne przedmioty codziennego użytku. Jej celem było poprawienie warunków mieszkaniowych usamodzielnianych osób.

10.3.4. Mieszkanie treningowe

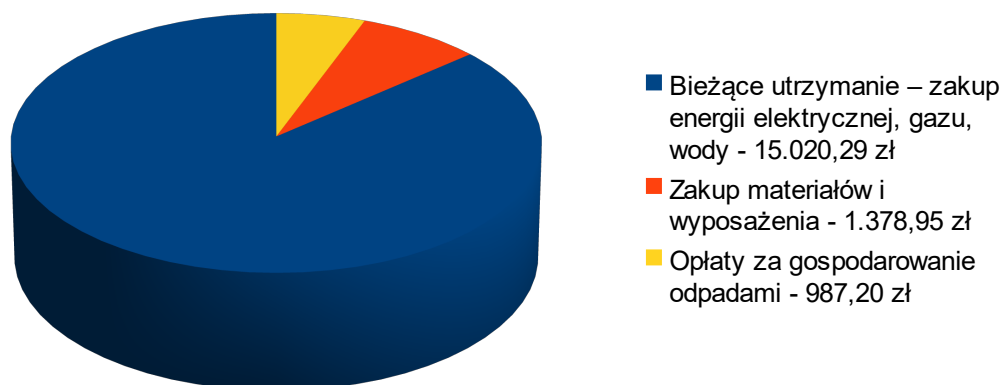
W Siemianowicach Śląskich od 14 lat istnieje mieszkanie treningowe dla pełnoletnich osób usamodzielniających się (wcześniej było mieszkaniem chronionym, jednak od 1 listopada 2023 roku, w związku z nowelizacją Ustawy o pomocy społecznej, funkcjonuje pod nazwą mieszkania treningowego). Znajduje się przy ulicy Hutniczej 17/3. Jest przeznaczone dla osób opuszczających całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, rodziny zastępcze, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze. Daje schronienie pełnoletnim osobom usamodzielniającym się, które nie mogą powrócić do domu rodzinnego na czas odpowiedni do uzyskania samodzielnego mieszkania oraz do nabycia umiejętności społecznych. Warunki ubiegania się o pobyt w mieszkaniu treningowym to:

- ukończenie 18 roku życia,
- posiadanie zatwierdzonego Indywidualnego Programu Usamodzielnienia,
- rozpoczęcie lub gotowość do rozpoczęcia procesu usamodzielnienia z chwilą uzyskania skierowania do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu treningowym,
- zdolność do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych,
- brak tytułu prawnego do innego lokalu lub w przypadku posiadania takiego uprawnienia - brak możliwości jego wykorzystania.

Osoba usamodzielniana może przebywać w mieszkaniu treningowym przez okres niezbędny do usamodzielnienia, ale maksymalnie do 25 roku życia. Czas trwania pobytu jest przedłużany decyzją administracyjną co 6 miesięcy.

Mieszkanie jest przeznaczone dla 3 osób. Znajdują się w nim 3 pokoje. Wydatki na utrzymanie mieszkania są pokrywane ze środków gminy. Poniższy wykres przedstawia strukturę kosztów utrzymania mieszkania treningowego w 2024 roku, które wyniosły 17.386,44 zł.

Wykres nr 9. Koszty utrzymania mieszkania treningowego dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej w 2024 roku.

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

W 2024 r. w mieszkaniu przebywały 3 osoby usamodzielniane, w tym 1 wychowanek rodziny zastępczej oraz 2 wychowanków placówki opiekuńczo-wychowawczej. Mieszkańcy kontynuowali naukę lub pracowali. Złożyli wnioski o przydzielenie mieszkań z zasobów miasta. W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego ustalonego zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej, pobyt w mieszkaniu treningowym jest odpłatny. Zgodnie z uchwałą Rady Miasta Siemianowic Śląskich nr 691/2023 z dnia 22 czerwca 2023 r. odpłatność, w zależności od wysokości posiadanego dochodu, wynosi od 2 do 15 % dochodu osoby przebywającej w mieszkaniu treningowym.

10.3.5. Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych

Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej zmagają się z istotnym problemem dotyczącym mieszkań. Nie są w stanie sami kupić lub wynająć mieszkań na wolnym rynku, ponieważ z racji swojego młodego wieku najczęściej uczą się, zwykle ich jedynym dochodem jest pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki (nieliczni wychowankowie otrzymują renty rodzinne lub alimenty).

Niewielu wychowanków decyduje się na zawarcie umów najmu z prywatnymi właścicielami lokali. W 2024 r. w wynajętych mieszkaniach na terenie Siemianowic

Śląskich oraz innych miast mieszkało 9 osób realizujących Indywidualny Program Usamodzielnienia, natomiast 3 wychowanków otrzymało mieszkania z zasobów miasta.

10.4. Wolontariat

W 2024 roku MOPS kontynuował opartą na wolontariacie pomoc dla swoich podopiecznych: dzieci, osób niepełnosprawnych i osób starszych. Celem prowadzonych działań jest propagowanie idei wolontariatu, promowanie rodzicielstwa zastępczego, kształtowanie pożądanych postaw oraz zachowań, rozwijanie empatii i zrozumienia, inspirowanie do aktywnego spędzania czasu, współpraca z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność społeczną. MOPS nadal współpracował z Miejską Biblioteką Publiczną im. Anny Szaneckiej w Siemianowicach Śląskich, która udostępniała pomieszczenia dla działań związanych z wolontariatem, zwłaszcza na potrzeby prowadzenia korepetycji.

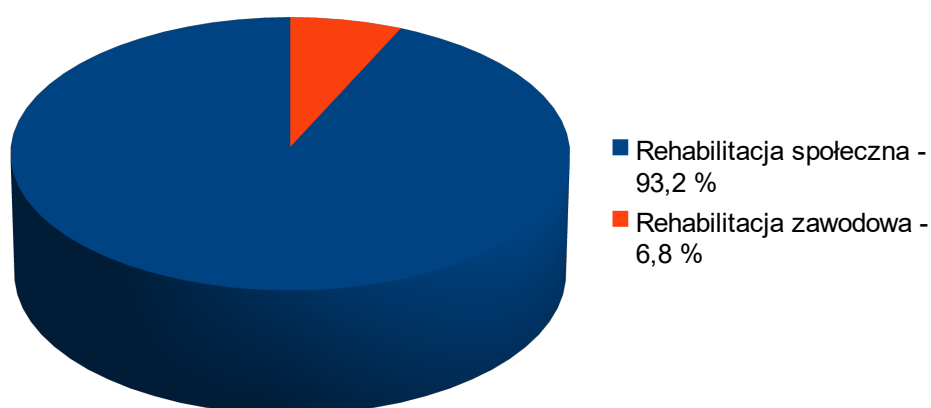
W 2024 roku siedem osób wykonywało pracę w ramach wolontariatu: trzy osoby wykonywały pracę na rzecz dzieci (w tym promowanie rodzicielstwa zastępczego – korepetycje, zajęcia), cztery wykonywały pracę na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. Łącznie przepracowały one 285 godzin. MOPS przeprowadził kampanię informacyjno-promocyjną dotyczącą wolontariatu, skierowaną do mieszkańców Siemianowic Śląskich, która obejmowała rozdawanie ulotek podczas wydarzeń kulturalno-artystycznych.

10.5. Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych jest ważnym elementem różnych działań prowadzonych przez MOPS, dotyczy to m.in. części realizowanych projektów społecznych. Wyodrębnioną kategorię stanowią zadania, których realizacja jest finansowana środkami pochodzącymi z PFRON. Realizacja tych zadań należy do MOPS zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Uchwałą Rady Miasta Siemianowic Śląskich Nr 827/2024 z dnia 21 marca 2024 r., częściowo zmienioną Uchwałą Nr 90/2024 z dnia 28 listopada 2024 r., środki PFRON służące rehabilitacji społecznej i zawodowej osób

niepełnosprawnych w kwocie 4.406.843,00 zł zostały podzielone i przeznaczone na poszczególne zadania. Na rehabilitację społeczną przeznaczono 4.106.843,00 zł, na rehabilitację zawodową 300.000,00 zł. Poniższy wykres przedstawia strukturę zaplanowanych wydatków.

Wykres nr 10. Struktura przeznaczenia środków PFRON na rehabilitację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych w 2024 roku.

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

MOPS realizuje zadania związane z rehabilitacją społeczną, natomiast rehabilitację zawodową zajmuje się PUP.

Rzeczywiste wydatki na rehabilitację społeczną wyniosły 4.101.079,08 zł, co oznacza, że plan został zrealizowany niemal w 100 % (nie wykorzystano 5.763,92 zł). Poniższa tabela przedstawia sposób wydatkowania środków finansowych przekazanych przez PFRON na realizację celów związanych z rehabilitacją społeczną osób niepełnosprawnych.

Tabela nr 14. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych – wydatkowanie środków finansowych PFRON wg zadań w 2024 roku.

Zadania	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Pozostało (w zł)
1. Dofinansowanie kosztów działania WTZ.	2.527.200,00	2.527.200,00	0
2. Likwidacja barier architektonicznych,	251.000,00	249.254,89	1.745,11

w komunikowaniu się i technicznych.			
3. Dofinansowanie sprzętu rehabilitacyjnego (w tym dla instytucji), przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych.	724.643,00	724.588,99	54,01
4. Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych.	574.000,00	570.154,00	3.846,00
5. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki.	30.000,00	29.881,20	118,80
Razem	4.106.843,00	4.101.079,08	5.763,92

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

Liczba zrealizowanych wniosków, z rozróżnieniem na poszczególne zadania, jest przedstawiona poniżej w tabeli.

Tabela nr 15. Rehabilitacja społeczna – realizacja wniosków wg zadań w 2024 r.

Zadania	Liczba wniosków złożonych	Liczba wniosków zrealizowanych
1. Dofinansowanie kosztów działania WTZ.	1	1
2. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.	63	52
3. Dofinansowanie sprzętu rehabilitacyjnego (w tym dla instytucji), przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych.	320	313
4. Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych.	297	218
5. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki.	6	6
Razem	687	590

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

10.5.1. Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych

W roku sprawozdawczym w MOPS złożono 297 wniosków o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych. Zrealizowano 218 wniosków. Przyznana kwota dofinansowania wyniosła 574.000,00 zł. Z kwoty tej nie wykorzystano 3.846,00 zł –

z powodu rezygnacji osób niepełnosprawnych z przyznanego dofinansowania, która nastąpiła pod koniec roku (brak było osób chętnych do skorzystania z takiego dofinansowania w grudniu 2024 r.).

10.5.2. Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny (w tym dla instytucji), przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Łącznie zostało złożonych 320 wniosków o dofinansowanie w ramach wyżej wymienionego zadania. Zrealizowano 313 wniosków. Faktycznie wydatkowana na dofinansowanie kwota wyniosła 724.588,99 zł.

Dofinansowanie w większości dotyczyło zakupu aparatów słuchowych, pieluchomajtek, protez, butów ortopedycznych, wózków inwalidzkich, balkoników, kul, materacy.

10.5.3. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

W 2024 r. o dofinansowanie w wyżej wymienionym zakresie ubiegało się 6 osób prawnych, które złożyły 6 wniosków. Wszystkie uzyskały wsparcie. Łączna kwota przyznanego dofinansowania wyniosła 30.000 zł. Kwota faktycznie wydatkowana wyniosła 29.881,20 zł.

Z dofinansowanych działań skorzystały 244 osoby niepełnosprawne, będące członkami następujących organizacji pozarządowych:

- Siemianowickie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski „Imperium Słońca”;
- Polski Związek Niewidomych, Koło w Siemianowicach Śląskich;
- Siemianowickie Stowarzyszenie Amazonek „Razem”;
- Śląskie Stowarzyszenie Kulturalne Osób Niepełnosprawnych;
- Fundacja „Szansa Jest Zawsze”;
- Katowicki Związek Inwalidów Narządu Ruchu.

10.5.4. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

W roku 2024 zostały złożone 63 wnioski dotyczące likwidacji wyżej wymienionych barier, 52 z nich zostały zrealizowane. Na realizację przeznaczono kwotę w wysokości 251.000,00 zł, z której wykorzystano 249.254,89 zł (brak było wniosków,

które mogłyby być zrealizowane za niewykorzystaną kwotę). Poniższa tabela przedstawia strukturę zrealizowanych wniosków wg rodzajów likwidowanych barier.

Tabela nr 16. Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w 2024 roku.

Rodzaj bariery	Liczba zrealizowanych wniosków	Wydatkowana kwota (w zł)
Bariery architektoniczne	11	122.491,00
Bariery w komunikowaniu się	26	53.458,89
Bariery techniczne	15	73.305,00
Suma	52	249.254,89

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

10.5.5. Dofinansowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej

Przy Siemianowickim Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski „Imperium Słońca” działają Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ). W 2024 r. korzystało z nich 75 uczestników. Kwota dofinansowania wyniosła 2.808.000,00 zł. Środki zostały wykorzystane w całości. Zgodnie z art. 10b ust. 2a i art. 68c ust. 1 Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, 90 % (2.527.200,00 zł) kosztów działalności WTZ pokryły środki PFRON, a 10 % (280.800,00 zł) środki powiatu (miasta).

Wydatkowanie środków finansowych na poszczególne rodzaje kosztów przedstawia tabela zamieszczona poniżej.

Tabela nr 17. Wydatkowanie środków finansowych przeznaczonych na działalność WTZ w 2024 r.

Lp.	Rodzaj kosztów	Wydatki w złotych	
		środki PFRON	środki powiatu
1.	Wynagrodzenia pracowników, w tym nagrody jubileuszowe	1.773.000,00	165.620,00
2.	Składki ZUS	301.000,00	31.000,00
3.	Materiały	61.853,99	1.000,00
4.	Materiały do terapii, w tym PGD	65.000,00	5.000,00
5.	Energia	75.000,00	31.400,00

6.	Eksploatacja samochodu	43.500,00	11.580,00
7.	Usługi obce	68.000,00	9.000,00
8.	Szkolenia	590,00	4.000,00
9.	Ubezpieczenie uczestników i mienia	7.357,88	2.600,00
10.	Trening ekonomiczny	39.000,00	16.000,00
11.	Wycieczki	51.508,90	3.000,00
12.	Doposażenie	41.389,23	600,00
Razem		2.527.200,00	280.800,00
łącznie		2.808.000,00	

Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

Powiat, którego mieszkańcy są uczestnikami rehabilitacji w WTZ działających na terenie innego powiatu, jest zobowiązany do pokrywania kosztów rehabilitacji w odniesieniu do swoich mieszkańców, w części nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON, w wysokości i na zasadach określonych w porozumieniu zawartym z powiatem, na terenie którego działają WTZ. W związku z powyższym, w roku 2024 miasto Siemianowice Śląskie zawarło porozumienia z Chorzowem, Katowicami, Będzinem i Bytomiem w przedmiotowej sprawie. W 2024 roku w siemianowickich WTZ uczestniczyło 7 osób nie będących mieszkańcami Siemianowic Śląskich.

W roku 2024, podobnie jak w latach wcześniejszych, Dyrektor MOPS powołał komisję, która zajmowała się analizą złożonych wniosków dotyczących wsparcia ze środków na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych oraz przedstawianiem opinii i propozycji przyznania środków finansowych Dyrektorowi. Oprócz pracowników MOPS, do udziału w pracach komisji zostali zaproszeni: pracownik Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta, przedstawiciel Rady Miasta, Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Organizacji Pozarządowych.

10.6. Przeciwdziałanie przemocy domowej

W roku sprawozdawczym przedstawiciele wszystkich instytucji realizujących „Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025” (dalej zwany „Programem”) współpracowali, aby udzielać

kompleksowej pomocy rodzinom uwięzonym w przemoc. Współpraca ta ukierunkowana była przede wszystkim na oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc domową oraz zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług na terenie Siemianowic Śląskich. Do realizacji Programu zaangażowano wszystkie instytucje działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w mieście.

W każdej sytuacji powzięcia informacji o tym, że w rodzinie może dochodzić do zachowań przemocowych, została wszczęta procedura Niebieskiej Karty. W roku 2024 wszczęto 105 procedur Niebieskiej Karty, z czego 59 zostało wszczętych przez Komendę Miejską Policji, 9 przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej, 12 przez placówki edukacyjne, 24 przez MOPS, 1 przez służbę zdrowia. 17 Niebieskich Kart wpłynęło z innych gmin. W 63 przypadkach osobami doświadczającymi przemocy były małoletnie dzieci. W ramach 12 procedur kontynuowana była praca rozpoczęta w 2023 roku. W 2024 roku w ramach czynności podejmowanych przez grupy diagnostyczno-pomocowe zorganizowano 401 posiedzeń, w których uczestniczyli nie tylko przedstawiciele lokalnych instytucji pomocowych, ale także osoby doznające przemocy lub stosujące przemoc. Wystosowano 106 zaproszeń do udziału w posiedzeniach grupy diagnostyczno-pomocowej dla osób doświadczających przemocy domowej. Zgłosiło się 80 % zaproszonych osób. Niezależnie od stopnia współpracy i zaangażowania osób doświadczających przemocy w poprawę swej sytuacji, dla każdej z nich utworzono indywidualny plan pomocy (w ciągu roku utworzono 106 planów pomocy).

Każda osoba stosująca przemoc, wobec której wszczęta została procedura Niebieskiej Karty, otrzymała wezwanie na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej, podczas którego opracowywany był plan pracy, zgodnie z formularzem Niebieska Karta – D. Osoba stosująca przemoc informowana była o nałożonych na nią zobowiązaniach oraz przysługujących możliwościach, ułatwiających wyjście z trudnej sytuacji życiowej, w tym o możliwości udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym organizowanym przez MOPS. W roku 2024 frekwencja osób podejrzanych o stosowanie przemocy na posiedzeniach grup wynosiła ok. 65 %.

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego (dalej zwanego również „Zespołem”) zorganizował 6 posiedzeń, podczas których omawiano bieżące sprawy związane

z działalnością Zespołu. Ułatwieniem w realizacji powyższych zadań z pewnością było zaangażowanie członków Zespołu i grup diagnostyczno-pomocowych, chęć współpracy oraz ich wiedza i doświadczenie w pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową.

W roku 2024 MOPS podejmował wiele czynności w celu zwiększenia skuteczności działań oraz poszerzenia oferty narzędzi niezbędnych do pracy w środowiskach dotkniętych przemocą. Zorganizowano jedną edycję programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy, w której uczestniczyło 15 osób, a także jedną edycję programu psychologiczno-terapeutycznego, w której udział wzięło również 15 osób. Ponadto kierowano osoby doznające przemocy na grupę wsparcia i konsultacje psychologiczne do Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Obligatoryjnie udzielano im poradnictwa socjalnego, a w razie konieczności także zawodowego. Informowano także o możliwości skorzystania z porad prawnych w MOPS lub Urzędzie Miasta.

Mając na uwadze ciągłe potrzeby związane z koniecznością podnoszenia poziomu kompetencji osób zaangażowanych w pracę z rodzinami uwięzłymi w przemoc domową, zorganizowano w 2024 roku szkolenie pn. „Przemoc wobec dzieci. Diagnoza i postępowanie”. Przeszkolono 30 osób - przedstawicieli służb i instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w Siemianowicach Śląskich.

Działania podejmowane w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Siemianowic Śląskich w 2024 roku miały charakter multiprofesjonalny i przyniosły pozytywne efekty. Ich różnorodność przyczyniła się do zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej. Realizowane działania posłużyły poprawie sytuacji rodzin zagrożonych problemem wystąpienia przemocy oraz ochronie rodzin w nią uwięzłymi. Przyczyniły się także do efektywniejszego zapobiegania problemowi przemocy domowej i łagodzenia skutków zachowań z jej użyciem. W roku 2024 system pomocy osobom doznającym przemocy opierał się na aktywizacji i rozwoju zasobów lokalnych.

10.7. Ważne działania i przedsięwzięcia zapewniające prawidłowe funkcjonowanie MOPS

Usługi i dostawy

W roku 2024 dokonano zakupów podnoszących standardy pracy i zwiększających jej wydajność, w tym m.in. poprzez tzw. tunelowanie z komputerową siecią wewnętrzną w budynku stanowiącym siedzibę MOPS zostały połączone wszystkie najważniejsze obiekty i lokale, których zarządcą jest MOPS. Została zakupiona usługa dostarczenia internetu symetrycznego. Na mocy porozumienia z Urzędem Miasta Siemianowice Śląskie zostało wydzierżawione "ciemne włókno" czyli kabel światłowodowy łączący bezpośrednio nasze serwerownie. Rozwiązanie to umożliwi korzystanie z zasobów sprzętowych i systemowych gminy.

Realizowano podstawowe dostawy w celu zapewnienia ciągłości i standardu pracy (dostawy materiałów biurowych i środków czystości, materiałów elektrycznych, materiałów do bieżących prac gospodarczych, biletów komunikacji miejskiej dla pracowników socjalnych i gości itp.).

Na potrzeby mieszkania treningowego przy ul. Hutniczej zakupiono niezbędne artykuły gospodarstwa domowego (w tym pralkę).

W ciągu roku na bieżąco były zawierane i realizowane umowy dotyczące usług warunkujących ciągłość pracy MOPS (dostawa energii elektrycznej i ciepłej, dostarczanie gazu, telefonia stacjonarna i komórkowa, Internet, gospodarka odpadami komunalnymi, usługi pocztowe, dzierżawa kserokopiarek, monitoring i ochrona fizyczna, obsługa prawna itd.).

Ponadto wykonywano bieżące prace związane z naprawami, remontami i usuwaniem awarii, jak również prace budowlane.

Naprawy realizowane z wykorzystaniem własnych zasobów

Systemem gospodarczym wykonywano drobne naprawy i usuwano awarie w siedzibie MOPS oraz pozostałych budynkach, które są użytkowane przez Ośrodek. Te działania zostały zrealizowane przez pracowników gospodarczych MOPS.

Zapewnienie prawidłowego stanu technicznego, konserwacja oraz przeglądy

Zgodnie z przepisami Prawa budowlanego w 2024 roku MOPS zlecił wszystkie wymagane przeglądy techniczne, badania okresowe i konserwacje w obiektach będących w trwałym zarządzie MOPS. Zrealizowano również przeglądy i legalizacje gaśnic we wszystkich obiektach.

11. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Skutkiem działań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich jest sukcesywne zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie pomocy społecznej. MOPS realizuje na bieżąco zadania z zakresu wielu ustaw, które składają się na system zabezpieczeń socjalnych dla znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej mieszkańców Siemianowic Śląskich. Realizuje ponadto zadania wykraczające poza ramy ustawowe, których celowość i zasadność wynika z rozeznaczonych potrzeb mieszkańców. Różnorodność form pomocy oferowanych przez MOPS jest jednym z elementów polityki społecznej miasta. Uzupełnieniem informacji o realizowanych na bieżąco zadaniach są potrzeby w zakresie pomocy społecznej przedstawione poniżej, których realizacja rozszerzy katalog dostępnych form pomocy dla mieszkańców Siemianowic Śląskich.

Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej

Realizując zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej MOPS zdiagnozował następujące potrzeby:

- tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej - wskazane jest systematyczne zwiększanie liczby niezawodowych rodzin zastępczych i zawodowych rodzin zastępczych, a w szczególności pozyskanie zawodowej specjalistycznej rodziny zastępczej;
- promowanie na terenie miasta rodzicielstwa zastępczego w celu pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych;
- superwizja pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i asystentów rodziny – przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń mających na celu podnoszenie kwalifikacji;
- organizowanie szkoleń w celu wzmocnienia kompetencji opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących rodzin zastępczych;
- stałe podnoszenie kwalifikacji kadry świadczącej wsparcie w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- zwiększenie liczby lokali z najmem socjalnym dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą;

- kontynuacja realizacji projektów finansowanych ze środków zewnętrznych, w tym środków Unii Europejskiej, których działania sprzyjają poprawie funkcjonowania rodzin biologicznych, w tym pomoc rodzin wspierających dla rodzin mających problemy opiekuńczo – wychowawcze;
- pozyskiwanie środków zewnętrznych, w tym środków Unii Europejskiej na integrację, edukację oraz specjalistyczne wsparcie rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych, a także na poprawę funkcjonowania rodzin biologicznych, w tym pomoc rodzin wspierających dla rodzin mających problemy opiekuńczo – wychowawcze;
- rozwijanie mieszkania treningowego przeznaczonego dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej.

Zaspokojenie wyżej wymienionych potrzeb pozwoli na bardziej efektywną realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Przeciwdziałanie przemocy domowej

Należy w toku realizacji „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025” zintensyfikować działania w następujących obszarach:

- oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc domową;
- zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług;
- współpraca z podmiotami pozarządowymi w sposób umożliwiający kreowanie katalogu konkretnych usług i świadczeń w walce ze zjawiskiem przemocy domowej.

Potrzebnym działaniem jest również utworzenie mieszkania wspomaganego dla ofiar przemocy domowej. Wyżej wymienione mieszkanie ma być bezpiecznym miejscem, w którym ofiary będą mogły przebywać na tyle długo, żeby wyrwać się z kręgu przemocy, uniezależnić się od sprawcy przemocy i stanąć mocno na własnych nogach. Ich pobyt będzie mógł trwać dłużej, niż pobyt interwencyjny w OIK, który z zasady trwa maksymalnie 3 miesiące. Osoby przebywające w mieszkaniu wspomaganym będą mogły

korzystać ze wsparcia specjalistów: psychologa, prawnika, pracownika socjalnego itp. Na podstawie rozeznaczonych potrzeb poczyniono założenie, że powyższe mieszkanie będzie przeznaczone dla 5 rodzin.

Rozwijanie wsparcia w formie usług opieki wytchnieniowej

Głównym celem działania jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów niepełnosprawnych dzieci oraz dorosłych osób niepełnosprawnych poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usług opieki wytchnieniowej.

Realizacja powyższej formy wsparcia ma zapewnić członkom rodzin lub opiekunom osób z niepełnosprawnością:

- czasowe odciążenie od codziennych obowiązków związanych ze sprawowaniem opieki, czas na odpoczynek i regenerację;
- wzmocnienie osobistego potencjału oraz ograniczenie wpływu obciążeń psychofizycznych związanych ze sprawowaniem opieki, poprzez wsparcie psychologiczne lub terapeutyczne;
- podniesienie poziomu kompetencji dotyczących wsparcia osoby niepełnosprawnej, poprzez naukę technik wspomagania, pielęgnacji, prowadzenia działań rehabilitacyjnych w warunkach domowych oraz poprzez objęcie specjalistycznym poradnictwem w zakresie psychologicznych i społecznych aspektów wsparcia osób z niepełnosprawnością, zagadnień profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego stylu życia.

Wsparcie osób starszych

Wsparcie seniorów w wieku 60 lat i więcej, którzy mają problemy związane z samodzielnym funkcjonowaniem, w celu poprawy bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania.

Utworzenie mieszkania treningowego dla bezdomnych mężczyzn

Głównym celem jest nabycie przez osoby bezdomne umiejętności społecznych umożliwiających im prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie. Częściowe lub całkowite usamodzielnienie tych osób będzie możliwe dzięki wsparciu specjalistów w wykonywaniu codziennych obowiązków, które będzie połączone z udziałem w różnych formach aktywizacji. Zajęcia aktywizacyjne będą dotyczyły trzech obszarów:

- integracji społecznej,
- rynku pracy,
- terapii uzależnienia (głównie od alkoholu).

Osoby bezdomne silnie zmotywowane do wprowadzenia zmian w swoim życiu i realizujące wszystkie zobowiązania zawarte w kontrakcie socjalnym będą mogły otrzymać skierowanie na kurs zawodowy lub staż. Dzięki temu będzie im łatwiej podjąć zatrudnienie i uzyskać własny dochód, a w konsekwencji będą miały szansę otrzymania lokalu z najmem socjalnym.

12. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI, FIRMAMI I INSTYTUCJAMI

Wypełniając swoje zadania, czyli udzielając pomocy wszystkim potrzebującym, MOPS współpracuje z szeregiem organizacji, firm i instytucji. W 2024 roku współpraca dotyczyła różnych podmiotów, w tym wymienionych poniżej.

Śląskie Stowarzyszenie Charytatywne „Przystań” w zależności od potrzeb udzielało podopiecznym pomocy w formie posiłku lub paczek żywnościowych, odzieży używanej, kąpieli w łaźni, pralni. Pracownicy socjalni MOPS kwalifikowali osoby/rodziny będące w trudnej sytuacji socjalno-bytowej do odbioru żywności w ramach kolejnej edycji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (FEAD) – w roku sprawozdawczym około 300 osób skorzystało z pomocy w tej formie. Dystrybucją żywności zajmowało się wyżej wymienione Stowarzyszenie.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1, nr 2, nr 3 – współpraca w zakresie pieczy zastępczej.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej – działania związane z sytuacjami kryzysowymi.

Urząd Miasta – współpraca w ramach zadań realizowanych przez MOPS.

Straż Miejska – np. transport osób bezdomnych do łaźni Stowarzyszenia „Przystań”.

Powiatowy Urząd Pracy – współpraca opierała się głównie na kontaktach pomiędzy obsługującymi tę samą część miasta pośrednikami pracy i pracownikami socjalnymi.

Komenda Miejska Policji w Siemianowicach Śląskich – wspólne działania, m.in. dotyczące osób bezdomnych.

Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Siemianowicach Śląskich – jak wyżej.

Chorągiew Śląska ZHP - w zakresie działań na rzecz dzieci z miasta Siemianowice Śląskie (MOPS użycza ZHP pomieszczeń w budynkach przy ul. Wróblewskiego 10 i Klonowej 1e).

Ponadto MOPS współpracował m.in. z organizacjami pozarządowymi (np. Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta - Koło Siemianowickie, Siemianowickie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski „Imperium Słońca”), ze szkołami (głównie z pedagogami szkolnymi), z przedszkolami w sprawach dotyczących najmłodszych, placówkami ochrony zdrowia, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Sądami, Prokuraturą, parafiami, jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej.

SPIS TABEL

Tabela nr 1. Źródła finansowania wydatków MOPS w 2024 r.	• strona 7
Tabela nr 2. Struktura wydatków MOPS w 2024 r.	• strona 7
Tabela nr 3. Osoby umieszczone i oczekujące na umieszczenie w DPS w 2024 r., według typów DPS.	• strona 31
Tabela nr 4. Odpłatność gminy Siemianowice Śląskie za pobyt mieszkańców w DPS.	• strona 32
Tabela nr 5. Powody przyznania pomocy MOPS w 2024 roku.	• strona 34
Tabela nr 6. Osoby bezdomne w latach 2020 - 2024.	• strona 36
Tabela nr 7. Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka w 2024 r., według liczby przyjętych dzieci.	• strona 49
Tabela nr 8. Wiek dzieci w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka w roku 2024.	• strona 51
Tabela nr 9. Wiek osób pełniących funkcję rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka w roku 2024.	• strona 52
Tabela nr 10. Rodzaje sieroctwa wśród dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w 2024 roku.	• strona 53
Tabela nr 11. Rodziny i dzieci objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2023-2024.	• strona 55
Tabela nr 12. Wsparcie różnych form rodzinnej pieczy zastępczej przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w 2024 roku.	• strona 58
Tabela nr 13. Rodzaje pomocy udzielonej usamodzielnianym wychowankom w 2024 roku.	• strona 64
Tabela nr 14. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych – wydatkowanie środków finansowych PFRON wg zadań w 2024 roku.	• strona 69
Tabela nr 15. Rehabilitacja społeczna – realizacja wniosków wg zadań w 2024 r.	• strona 70
Tabela nr 16. Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w 2024 roku.	• strona 72
Tabela nr 17. Wydatkowanie środków finansowych przeznaczonych na działalność WTZ w 2024 r.	• strona 72

SPIS WYKRESÓW

Wykres nr 1. Struktura wydatków MOPS wg źródła finansowania w 2024 r.	• strona 8
Wykres nr 2. Zadania gminy i powiatu - struktura wykorzystania przez MOPS środków finansowych otrzymanych z budżetu państwa w 2024 roku.	• strona 15
Wykres nr 3. Zadania gminy - struktura wykorzystania przez MOPS środków finansowych z budżetu miasta w 2024 roku.	• strona 17
Wykres nr 4. Liczba rodzin, którym MOPS przyznał pomoc w 2024 r. wg głównych powodów przyznania wsparcia.	• strona 35
Wykres nr 5. Struktura rodzinnej pieczy zastępczej wg rodzaju w latach 2022 - 2024.	• strona 49
Wykres nr 6. Liczba dzieci wg typu rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2022 – 2024.	• strona 50
Wykres nr 7. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2022 – 2024.	• strona 60
Wykres nr 8. Przyczyny opuszczenia instytucjonalnej pieczy zastępczej przez wychowanków w 2024 roku.	• strona 62
Wykres nr 9. Koszty utrzymania mieszkania treningowego dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej w 2024 roku.	• strona 67
Wykres nr 10. Struktura przeznaczenia środków PFRON na rehabilitację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych w 2024 roku.	• strona 69